ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1946

Vyhlásené: 09.08.1946 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

164.

Zákon

ze dne 18. července 1946

o péči o vojenské a válečné poškozence a oběti války a fašistické persekuce.

Ústavodárné Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

I. Všeobecná ustanovení.

§ 1.

Osobám, které utrpěly poškození zdraví nebo těla v důsledku vojenské služby, válečných událostí nebo fašistické persekuce za okolností uvedených v tomto zákoně (v dalším „invalidé“), jakož i pozůstalým po osobách, které zemřely za těchto okolností nebo v důsledku těchto okolností (§ 3, odst. 6) a rodinným příslušníkům osob, jež se za těchže okolností staly nezvěstnými (§ 3, odst. 4), dostane se zaopatření ze státních peněz jako odškodnění. Kromě toho dostane se jim výhod uvedených v tomto zákoně.

§ 2.

(1) Nárok na zaopatření u invalidů zakládá poškození zdraví (dále jen „poškození“), které je příčinou ztráty nebo snížení výdělečné schopnosti a jež bylo způsobeno poraněním nebo onemocněním za těchto okolností:

a) v době od 26. července 1914 do 28. února 1921 ve službě vojenské, při válečných úkonech nebo v zajetí nebo

b) v době od 1. března 1921 do 20. května 1938 výkonem vojenské služby v československé armádě nebo

c) výkonem vojenské služby v československé armádě v době po 31. prosinci 1945 nebo

d) výkonem služby v československé armádě, válečnými a osobními úkony ve prospěch československé armády, výkonem služby v útvarech stráže obrany státu v době po 20. květnu 1938 do 31. prosince 1945, zajetím v důsledku této služby nebo

e) výkonem služby ve spojenecké armádě, válečnými a osobními úkony ve prospěch spojenecké armády v době od 15. března 1939 do 31. prosince 1945 nebo

f) činností v partyzánských jednotkách nebo

g) činnou účastí na ozbrojeném povstání českého nebo slovenského národa nebo

h) při zatčení, odvlečení, v koncentračních táborech, v žalářích, káznicích a vězeních, pokud zatčení, odvlečení, internování nebo věznění se stalo z důvodů, směřujících k potlačení odbojového hnutí, nebo z jiných důvodů persekuce politické, národní nebo rasové, při trestních akcích proti odboji, nebo

ch) v kárných táborech, v táboře v Bystřici u Benešova a jiných táborech toho druhu, v táboře ve Svatobořicích a jiných táborech toho druhu, a v terezínském městě, pokud internování se stalo z důvodů persekuce politické nebo národní nebo rasové nebo z důvodu pracovní sabotáže, nebo

i) jinými činy válčících branných sil, dále činy fašistických orgánů a příslušníků nepřátelských národů, k nimž došlo z důvodů persekuce politické, národní nebo rasové, pokud veškeré tyto činy nepatří již podle své povahy nebo podle okolností, za nichž se staly, pod případy uvedené pod písm. h) nebo ch), nebo

j) bojovými akcemi válčících branných sil,

k) ukrýváním nebo útěkem před bezprostředními bojovými akcemi nebo před opatřeními válčících branných sil a fašistických orgánů nebo

l) výkonem nucených prací, pokud nešlo o soukromoprávní pracovní poměr, výkonem t. zv. služby protiletecké ochrany nebo obrany, nouzové služby, technické nouzové pomoci, nouzové služby při zákopových pracích nebo nucených pracích, ochrannou službou, nebo

m) zjišťováním, odstraňováním nebo zneškodňováním opuštěných bojových prostředků, náhodným nebo nezaviněným střetnutím s bojovými prostředky nebo

n) výkonem služby lékařské a samaritánské v souvislosti s okolnostmi uvedenými pod písm. f) až m).

(2) U okolností uvedených v odstavci 1, písm. f) až l) se vyžaduje, aby k nim došlo v době mezi 20. květnem 1938 a nejpozději 31. prosincem 1945; u okolností uvedených pod písm. m) se vyžaduje, aby k nim došlo po 14. březnu 1939.

(3) Podmínkou nároku na zaopatření jest okolnost, že poškození je aspoň v pravděpodobné příčinné souvislosti s okolnostmi uvedenými v odstavci 1. V případech, v nichž podle předpisů dosud platných byl uznán nárok na zaopatření na podkladě časové souvislosti poškození s výkonem vojenské služby nebo se zajetím, zůstává nárok zachován.

(4) Nevzniklo-li poranění nebo onemocnění sice za okolností uvedených v odstavci 1, avšak je-li aspoň pravděpodobno, že jimi bylo zhoršeno, jest toto zhoršení pokládati za poškození.

(5) Československým státním občanům, kteří jako příslušníci mezinárodních brigád mimo hranice Československé republiky se stali v boji proti fašismu invalidními, a pozůstalým po příslušnících těchto brigád náleží zaopatření a výhody podle tohoto zákona v rozsahu a za podmínek platných jinak pro osoby poškozené za okolností uvedených v odstavci 1, písm. d), po př. pro pozůstalé po osobách zemřelých za těchže okolností nebo v souvislosti s nimi.

§ 3.

(1) Nárok na zaopatření pozůstalých (odstavec 6) zakládá úmrtí nebo nezvěstnost osoby, od níž nárok je odvozován, jestliže toto úmrtí nebo nezvěstnost nastaly bezprostředně v souvislosti s okolnostmi uvedenými v § 2, odst. 1.

(2) Pozůstalí (odstavec 6) po invalidech mají nárok na zaopatření, jestliže smrt invalidova je aspoň v pravděpodobné příčinné souvislosti s poškozením utrpěným za okolností uvedených v § 2, odst. 1.

(3) Není-li smrt invalidova aspoň v pravděpodobné příčinné souvislosti s poškozením (§ 2, odst. 1), přísluší pozůstalým nárok na zaopatření jen, bylo-li snížení výdělečné schopnosti invalidovy stanoveno podle posledního zjištění před úmrtím aspoň 45 %. Bylo-li toto snížení nižší, může ministerstvo sociální péče v dohodě s ministerstvem financí přiznati pozůstalým zaopatření, jestliže nemají dostatečného příjmu k obživě a jestliže se jim nedostalo po zemřelém invalidovi

zaopatřovacích požitků z prostředků veřejných nebo veřejnoprávního důchodového pojištění nebo není-li výživa pozůstalých zabezpečena jinak. Jsou-li požitky přiznané z prostředků veřejných nebo veřejnoprávních nižší než požitky podle tohoto zákona, možno přiznati požitky pouze ve výši rozdílu obou požitků.

(4) Rodinným příslušníkům osoby, která se za okolností uvedených v § 2, odst. 1 stala nezvěstnou, nebo byla zajata, přísluší zaopatření, pokud nezvěstnost trvá, nebo pokud osoba zajatá se k rodině nemůže vrátiti, zůstává v cizině a rodinu nemůže podporovati. Rodinní příslušníci nezvěstných osob jsou povinni do jednoho roku od přiznání zaopatřovacích požitků podle tohoto zákona prokázati, že učinili návrh na zahájení řízení k prohlášení oné osoby za mrtvou, od níž nárok na zaopatřovací požitky odvozují. Podle výsledku řízení budou zaopatřovací požitky buď zastaveny, nebo dále vypláceny. Nebyl-li návrh ve stanovené lhůtě podán, odpočívá nárok na zaopatřovací požitky do té doby, dokud tito rodinní příslušníci neprokáží, že nezvěstná osoba není na živu.

(5) Není-li rodičů, může býti přiznáno zaopatření prarodičům obdobně za podmínek platných pro nárok rodičů.

(6) Za pozůstalé nebo rodinné příslušníky podle tohoto zákona se pokládají: manželka, družka, děti manželské, nemanželské a osvojené a rodiče.

(7) Ministerstvo sociální péče může v dohodě s ministerstvem financí přiznati po osobě zemřelé za okolností uvedených v § 2, odst. 1:

a) zaopatření rodičů též jejím nevlastním rodičům, osvojitelům nebo pěstounům, není-li rodičů nebo prarodičů,

b) zaopatření sirotčí též jejím vnukům, kteří byli na ni výživou převážně odkázáni,

c) zaopatření jejím sourozencům za podmínek stanovených v § 56.

§ 4.

(1) Na zaopatření a výhody mají nárok, pokud tento zákon nestanoví výjimku, jen českoslovenští státní občané a osoby, které konaly vojenskou službu v československé armádě, poněvadž nemohly prokázati cizí státní příslušnost.

(2) Udělením československého státního občanství nevzniká nárok na zaopatření podle tohoto zákona. V případech zřetele hodných může povoliti výjimky ministerstvo sociální péče v dohodě s ministerstvem financí.

§ 5.

Ministerstvo sociální péče může v dohodě s ministerstvem financí povoliti v případech zvláštního zřetele hodných zaopatření a výhody podle tohoto zákona též osobám, které jsou cizími státními občany, zejména bylo-li poškození, smrt, zajetí nebo nezvěstnost (§ 1) způsobeno výkonem vojenské služby v československé armádě.

§ 6.

Českoslovenští státní občané, jimž byly před 30. září 1938 vypláceny zaopatřovací požitky podle zákona ze dne 20. února 1920, č. 142 Sb., o požitcích válečných poškozenců, ve znění zákonů jej měnících nebo doplňujících, nebo podle zákona ze dne 31. ledna 1922, č. 41 Sb., jímž se upravuje péče o invalidní vojíny ze stavu mužstva po válce světové a o pozůstalé po vojínech ze stavu mužstva, a jimž v důsledku okupace Československé republiky byla výplata těchto zaopatřovacích

požitků zastavena, poněvadž je cizí stát pokládal za své státní občany, obnovuje se výplata těchto zaopatřovacích požitků dnem 1. června 1945 ve výměře podle předpisů platných v tento den.

§ 7.

(1) Ministerstvo sociální péče - na Slovensku povereníctvo sociálnej starostlivosti - může v dohodě s ministerstvem financí - na Slovensku s povereníctvom financií - přiznati zaopatření a výhody podle tohoto zákona osobám,

a) které byly před 30. září 1938 československými státními občany a staly se po tomto dni válečnými nebo vojenskými poškozenci výkonem povinné vojenské služby v branné moci okupačního státu, poněvadž je tento stát pokládal za své státní občany, a pozůstalým po nich, jsou-li československými státními občany, nebo

b) které se staly válečnými nebo vojenskými poškozenci výkonem povinné vojenské služby v branné moci státu, jehož byly státními občany, a pozůstalým po nich, jestliže se staly v důsledku úpravy hranic Československé republiky nebo v důsledku reemigrace československými státními občany, nebo

c) které se jako českoslovenští státní občané staly válečnými poškozenci povinnou službou v bývalé německé branné moci po 14. březnu 1939, a pozůstalým po nich, nebo

d) které v době po 14. březnu 1939 výkonem služby v t. zv. vládním vojsku nebo t. zv. slovenské branné moci, při válečných úkonech nebo v zajetí se staly válečnými nebo vojenskými poškozenci, po př. jejich pozůstalým.

(2) Pro výměru zaopatřovacích požitků osobám uvedeným v odstavci 1, písm. a) až d) platí sazby zaopatřovacích požitků stanovené pro osoby poškozené (invalidy a pozůstalé) za okolností uvedených v § 2, odst. 1, písm. a).

§ 8.

Ustanovení tohoto zákona se vztahuje též na osoby, jimž je stát povinen poskytovati podle zvláštních předpisů zaopatření obdobně jako válečným nebo vojenským poškozencům v případě jejich poškození, pokud jsou u nich splněny podmínky těchto zvláštních předpisů.

§ 9.

(1) Ministerstvo sociální péče může v dohodě s ministerstvem financí poskytnouti zaopatření podle tohoto zákona v případech zvláště hodných ohledu

a) osobám, které byly přikázány do práce některým bývalým úřadem práce a při této práci utrpěly újmu na zdraví, která snižuje podstatně a trvale jejich výdělečnou schopnost,

b) pozůstalým po osobách, které byly přikázány do práce a při této práci přišly o život,

c) rodinným příslušníkům osob, které byly přikázány úřadem práce mimo obec svého bydliště a staly se nezvěstnými, nastaly-li poškození nebo smrt nebo nezvěstnost za jiných okolností, než je uvedeno v § 2, odst. 1, nebo v § 8.

(2) Obdobně platí ustanovení odstavce 1 pro osoby poškozené při dobrovolných rekonstrukčních pracích v době po osvobození území a pro pozůstalé po osobách, které v důsledku těchto prací zemřely, nemají-li poškozené osoby nebo pozůstalí nároků na zaopatření z veřejnoprávního důchodového nebo úrazového pojištění.

(3) Zaopatřovací požitky podle tohoto zákona mohou býti poskytnuty v případech uvedených v odstavci 1 jen v takové výši, aby součet těchto požitků a požitků plynoucích z veřejnoprávního důchodového nebo úrazového pojištění nepřesahoval výši zaopatřovacích požitků, které by byly

jinak přiznány podle ustanovení tohoto zákona. Pro výměru zaopatřovacích požitků platí sazby zaopatřovacích požitků stanovené pro osoby poškozené (invalidy a pozůstalé) za okolností uvedených v § 2, odst. 1, písm. a).

§ 10.

(1) Přihodily-li se poškození zdraví nebo smrt, které by byly pokládány jinak za úraz podnikový podle zákona o úrazovém pojištění, za okolností, uvedených v § 2, odst. 1, písm. i) až m), přísluší poškozené osobě nebo pozůstalým rodinným příslušníkům po usmrceném zaopatření a výhody jen podle ustanovení tohoto zákona, nikoliv odškodnění podle ustanovení zákona o úrazovém pojištění.

(2) Náhrada za škody na životě, těle nebo zdraví, uvedené v § 1 dekretu presidenta republiky ze dne 31. srpna 1945, č. 54 Sb., o přihlašování a zjišťování válečných škod a škod způsobených mimořádnými poměry, poskytnutá podle tohoto zákona, se považuje za odškodnění podle § 8, odst. 2 zmíněného dekretu.

(3) Nárok na zaopatření podle tohoto zákona nemají poškozenci (§ 14), pokud byli jako takoví odškodněni za poškození (§ 1) podle jiných zvláštních právních předpisů československých nebo předpisů cizího státu. Je-li však odškodnění takto jim poskytnuté nižší než zaopatření podle tohoto zákona, může jim ministerstvo sociální péče v dohodě s ministerstvem financí povoliti částečné zaopatřovací požitky do výše rozdílu mezi odškodněním jim poskytnutým a zaopatřovacími požitky, jež by jim jinak náležely podle tohoto zákona. Odškodněním nejsou výslužné, zaopatřovací nebo jiné platy toho druhu odvozené z poměru zaměstnaneckého, pokud zákon výslovně nestanoví jinak.

(4) Pozůstalým, kterým se dostalo z veřejných prostředků odškodnění za smrt manžela nebo otce nebo matky nebo dítěte podle předpisů o náhradě za válečné škody (osobní) nebo podle předpisů o odčinění křivd zaměstnanců, započítává se toto zvláštní odškodnění na zaopatřovací požitky, které by pozůstalým jinak příslušely podle §§ 42, 43, 48, 49, 54 a 55 tohoto zákona.

§ 11.

(1) Nároku na zaopatření nemají osoby:

a) které byly pravoplatně odsouzeny podle dekretu presidenta republiky ze dne 19. června 1945, č. 16 Sb., ve znění zákona ze dne 24. ledna 1946, č. 22 Sb., o potrestání nacistických zločinců, zrádců a jejich pomahačů a o mimořádných lidových soudech, nebo podle nařízení Slovenské národní rady ze dne 15. května 1945, č. 33 Sb. n. SNR, o potrestání fašistických zločinců, okupantů, zrádců a kolaborantů a o zřízení lidového soudnictví - ode dne uvalení policejní nebo soudní vazby,

b) které se dobrovolně přihlásily k vojenské službě proti spojencům Československé republiky, nebo které, jako příslušníci t.zv. vládního vojska, nebo ve službách branné moci t. zv. slovenského státu projevily zvláštní horlivost, nebo jestliže byly vyznamenány řádem t. zv. slovenského státu nebo řádem bývalé německé říše nebo jejích spojenců,

c) které byly pravoplatně odsouzeny pro činy trestné podle dekretu presidenta republiky ze dne 27. října 1945, č. 138 Sb., o trestání některých provinění proti národní cti nebo podle § 5 nařízení Slovenské národní rady č. 33/1945 Sb. n. SNR - po dobu ztráty volebního práva,

d) které si přivodily poškození zdraví s úmyslem vyhnouti se branné povinnosti v československé branné moci, nebo zběhly za týmž účelem z československé branné moci,

e) osoby, které na základě dobrovolné přihlášky nastoupily v době od 10. října 1938 do 5. května 1945 do zaměstnání ve státech nepřátelských Československé republice,

f) pozůstalí po osobách uvedených pod písm. a), b), d) a e), vyjímajíc nezaopatřené děti.

(2) Bylo-li upuštěno od potrestání podle § 16, odst. 2 dekretu č. 16/1945 Sb., může ministerstvo sociální péče v dohodě s ministerstvem financí přiznati v ohleduhodných případech nárok na zaopatření.

§ 12.

Ustanovení tohoto zákona platí, pokud jde o osoby vojenské:

a) pro osoby z počtu mužstva a pozůstalé po nich,

b) pro déle sloužící československé armády a pozůstalé po nich za podmínek § 12 zákona ze dne 31. května 1932, č. 83 Sb., o úpravě náležitostí vojenských osob z počtu mužstva v činné službě a některých jiných osob jim co do náležitostí na roveň postavených, jakož i o zaopatření déle sloužících,

c) pro příslušníky t. zv. vládního vojska nebo bývalé t. zv. slovenské branné moci, pro vojenské gážisty z povolání dané do výslužby přede dnem 29. září 1938, pro vojenské gážisty v záloze a pro pozůstalé po těchto osobách, jestliže nepodléhají nárokovému zaopatření vojenské správy podle zvláštních předpisů.

§ 13.

Pokud by zaopatřovací požitky (jiné platy toho druhu) osob, které jsou v zaopatření vojenské správy a které utrpěly poškození, nebo jejichž živitel zemřel za okolností nebo v důsledku okolností uvedených v § 2, odst. 1, písm. d) až n), nedosahovaly výše zaopatřovacích požitků podle tohoto zákona [§ 15, odst. 1, písm. a) a odst. 2, písm. a)], obdrží tyto osoby od úřadů určených v tomto zákoně (§ 68) rozdíl mezi obojími zaopatřovacími požitky.

§ 14.

Osoby, které se staly invalidními za okolností uvedených v § 2, odst. 1, písm. a), nebo v době po 20. květnu 1938 za okolností uvedených v § 2, odst. 1, písm. d) až g), jsou invalidé váleční. Osoby, které se staly invalidními za okolností uvedených v § 2, odst. 1, písm. b) a c), jsou vojenští invalidé, ostatní jsou invalidé občanští. Obdobné platí o pozůstalých. Váleční invalidé a pozůstalí jsou poškozenci váleční, vojenští invalidé a pozůstalí jsou poškozenci vojenští, občanští invalidé a pozůstalí jsou poškozenci občanští.

§ 15.
Rozsah zaopatření.

(1) Zaopatření invalidů zahrnuje podle okolností případu v sobě:

a) zaopatřovací požitky, t.j. invalidní důchod, přídavek k důchodu, ošetřovací příplatek, slepecký příplatek, příplatek na manželku, příplatek na děti, zvyšovací příplatek, náhradu za poškození zdraví nebo těla a drahotní přídavek,

b) léčebnou a protézovou péči,

c) zaopatření v domově invalidů,

d) školení.

(2) Zaopatření pozůstalých zahrnuje podle okolností případu v sobě:

a) zaopatřovací požitky, t.j. důchod vdovský, vdovecký, sirotčí, rodičů, sourozenců, vychovávací příspěvek, zvyšovací příplatek, zvláštní příplatek, přídavek k důchodu a drahotní přídavek,

b) pohřebné,

c) léčebnou a protézovou péči.

(3) Vedle tohoto zaopatření poskytují se po případě válečným, vojenským a občanským poškozencům sociální péče a jiné výhody (§§ 81 až 108).

§ 16.

(1) Zaopatřovací požitky se vyplácejí měsíčně napřed do vlastních rukou důchodce nebo jeho zákonného zástupce. Výplata zaopatřovacích požitků zmocněnci je vyloučena.

(2) Důchodce nemá nároku na úroky z prodlení.

II. Zaopatření invalidů.

§ 17.
Invalidní důchod.

(1) Invalidní důchod činí u invalidů starších 18 let:
při snížení výdělečné schopnosti měsíčně
od 25 do 34 % ..... 150 Kčs
od 35 do 44 % ..... 250 Kčs
od 45 do 54 % ..... 350 Kčs
od 55 do 64 % ..... 450 Kčs
od 65 do 74 % ..... 600 Kčs
od 75 do 84 % ..... 800 Kčs
od 85 do 94 % ..... 1100 Kčs
od 95 do 100 % ..... 1500 Kčs.

(2) Snížení výdělečné schopnosti nedosahující 25 % nezakládá nároku na invalidní důchod. Pokud však byly na Slovensku přiznány v jednotlivých případech důchody při snížení výdělečné schopnosti o 20 až 24 % podle ustanovení platných až do vydání tohoto zákona, budou vypláceny dále, a to částkou Kčs 120.– měsíčně.

§ 18.

Přídavek k důchodu.

(1) Invalidům, jichž výdělečná schopnost se snížila o 45 % až 100 %, přísluší přídavek k důchodu, prokáží-li, že nemají jiného příjmu podléhajícího dani důchodové a že nemohou pro svůj zdravotní stav nebo jiný vážný důvod docíliti vyššího příjmu. Zaopatřovací požitky přiznané podle tohoto zákona se nezapočítávají do tohoto příjmu.

(2) Přídavek k důchodu činí u invalidy se snížením výdělečné schopnosti 45 % až 84 %, bydlícího v Praze, Brně, Bratislavě, Plzni a Moravské Ostravě, 200 Kčs měsíčně, v ostatních místech 150 Kčs měsíčně, u invalidy se snížením 85 % až 100 %, bydlícího ve jmenovaných městech, 300 Kčs měsíčně, v ostatních místech 250 Kčs měsíčně.

(3) Ministr sociální péče se zmocňuje, aby v dohodě s ministrem financí snížil sazby tohoto přídavku, zlepší-li se podstatně hospodářské poměry.

§ 19.

Příplatek ošetřovací a slepecký.

(1) Pokud je invalida následkem poškození (§ 1) tak bezmocný, že nemůže býti bez cizího ošetřování a péče, náleží mu ošetřovací příplatek 600 Kčs měsíčně.

(2) Osoby osleplé za okolností uvedených v § 2, odst. 1 dostanou místo ošetřovacího příplatku příplatek slepecký, a to slepec praktický 600 Kčs měsíčně, slepec úplný 1.200 Kčs měsíčně. V případech hodných ohledu může býti příplatek zvýšen u slepce praktického na 750 Kčs měsíčně, u slepce úplného na 1.500 Kčs měsíčně.

(3) Invalidům, kteří mají nárok na příplatek podle odstavce 2, přísluší další příplatek 300 Kčs měsíčně, jestliže utrpěli kromě ztráty zraku ještě další poškození (§ 1), které samo by zakládalo nárok na zaopatřovací požitky.

(4) Po dobu ústavního léčení na náklad státu, trvajícího déle než jeden měsíc, a po dobu pobytu v domově invalidů odpočívá výplata ošetřovacího příplatku (odstavec 1).

Rodinné příplatky.

§ 20.
Příplatek na manželku.

(1) Invalidovi přísluší příplatek na manželku ve výši 10 % invalidního důchodu (§ 17), žije-li s ní ve společné domácnosti, nebo je-li povinen přispívati na její výživu. Na družku přísluší invalidovi tento příplatek jen, žije-li s ní ve společné domácnosti a není-li příplatek vyplácen již na manželku, na jejíž výživu je invalida povinen přispívati.

(2) Dostává-li manželka (družka) sama zaopatřovací požitky podle tohoto zákona nebo jiné zaopatřovací požitky z prostředků veřejných nebo zaopatřovací požitky plynoucí z veřejnoprávního důchodového pojištění, přísluší příplatek podle odstavce 1, jen pokud je vyšší než zaopatřovací požitky manželky (družky).

§ 21.
Příplatek na děti.

(1) Invalidovi přísluší příplatek na děti ve výši 10 % invalidního důchodu (§ 17) na každé nezaopatřené vlastní a osvojené dítě, na dítě manželčino a na schovance, a to až do dovršení 18. roku věku, pokud pečuje o jeho výživu. Nemůže-li dítě pro duševní nebo tělesnou chorobu nebo proto, že je v učňovském poměru, nebo že navštěvuje školu za účelem přípravy k povolání, samo se živiti, přísluší příplatek až do dovršených 21 let věku; v případech hodných zvláštního zřetele může ministerstvo sociální péče v dohodě s ministerstvem financí přiznati příplatek po dovršení 21. roku věku. Ustanovení § 20, odst. 2 platí obdobně.

(2) Provdání dcery se považuje vždy za její zaopatření.

§ 22.
Příplatek na rodiče.

Invalidovi může býti přiznán příplatek ve výši 10 % invalidního důchodu (§ 17) na každého z rodičů, který s ním žije ve společné domácnosti, je výdělku neschopen a výživou odkázán výhradně nebo převážně na jeho podporu. Ustanovení § 20, odst. 2 platí obdobně.

§ 23.
Požitky mladistvých invalidů.

(1) Invalida starší 14 let, avšak mladší 16 let dostane polovinu, invalida starší 16 let, avšak mladší 18 let obdrží tři čtvrtiny požitků, které by mu jinak podle tohoto zákona patřily, nejméně však 120 Kčs měsíčně. Nárok na výplatu zaopatřovacích požitků přísluší jen, splní-li invalida

podmínky, které mu na návrh okresní péče o mládež uloží státní úřad pro válečné poškozence s ohledem na školení a výchovu. Po dovršení 18 let věku obdrží invalida nezkrácené požitky.

(2) Živiteli dítěte mladšího 14 let, které utrpělo poškození (§ 1), může býti přiznán vychovávací příspěvek na výchovu dítěte až do 750 Kčs měsíčně podle výše zvláštních výdajů, které poškození dítěte živiteli způsobuje, a podle stupně poškození. Po dokončení 14 let věku náleží invalidní požitky dítěti podle odstavce 1 a zároveň zaniká nárok na vychovávací příspěvek.

§ 24.
Zvyšovací příplatek a náhrada za poškození zdraví nebo těla.

(1) Invalidům, jejichž poškození vzniklo za okolností uvedených v § 2, odst. 1, písm. b) až ch) a n) a kteří mají nárok na invalidní důchod, přísluší zvyšovací příplatek 300 Kčs měsíčně.

(2) Nedosahuje-li hrubý příjem invalidy, jehož poškození vzniklo za okolností uvedených v § 2, odst. 1, písm. d) až h) a n) a jehož snížení výdělečné schopnosti činí nejméně 95 %, spolu se zaopatřovacími požitky podle tohoto zákona, aspoň tři čtvrtiny příjmu, kterého se dosahuje průměrně v témž povolání, jaké měl invalida před poškozením (§ 1), může ministerstvo sociální péče v dohodě s ministerstvem financí zvýšiti k vyrovnání tohoto rozdílu zvyšovací příplatek, nejvýše však na 1 000 Kčs měsíčně.

(3) Osobám, které utrpěly za okolností uvedených v § 2, odst. 1, písm. d) až h) a n) poškození zdraví nebo těla a jichž výdělečná schopnost se snížila o 20 % a 24 %, může ministerstvo sociální péče v dohodě s ministerstvem financí poskytnouti náhradu za poškození 300 Kčs měsíčně, pokud tyto následky poškození trvají.

§ 25.
Souběh nároků a různých poškození.

(1) Utrpěla-li některá osoba dvě nebo více poškození za různých okolností uvedených v § 2, odst. 1, písm. a) až n) a v § 8, pokládají se tato poškození pro stanovení snížení výdělečné schopnosti za poškození jediné. Toto celkové snížení výdělečné schopnosti je směrodatné pro přiznání jediného invalidního důchodu a příplatků s ním souvisících.

(2) Zvyšovací příplatek podle § 24 přísluší jen, jestliže následky poškození způsobeného za okolností uvedených v § 2, odst. 1, písm. d) až ch) zvyšují ztrátu výdělečné schopnosti způsobenou poškozením vzniklým za ostatních okolností uvedených v § 2, odst. 1, tak podstatně, že toto zvýšení ztráty výdělečné schopnosti má vliv na výši invalidního důchodu.

(3) Není dovoleno bráti více než jeden důchod podle tohoto zákona; při souběhu dvou i více nároků přísluší poškozenci nárok na důchod, který si zvolí. Nárok na důchod druhý odpočívá po dobu požitku zvoleného důchodu.

§ 26.
Oživení invalidního důchodu po kapitalisaci.

Byla-li podle předpisů platných do vydání tohoto zákona provedena kapitalisace invalidního důchodu, oživne po uplynutí deseti let počítaných ode dne, k němuž byla kapitalisace provedena, nárok na plné zaopatřovací požitky, které invalidovi příslušejí podle uznaného snížení výdělečné schopnosti. Uplynula-li lhůta 10 let před počátkem účinnosti tohoto zákona, oživne nárok nejdříve dnem, kdy tento zákon nabyl účinnosti.

Léčebná péče.

§ 27.

(1) Onemocní-li invalida, dostane se mu, pokud nemá nároku na léčebnou péči od nositele veřejnoprávního pojištění pro případ nemoci, na náklad státu lékařské pomoci lékařem praktickým, podle potřeby lékařem odborným, nebo ve veřejném ambulatoriu, a léků. Místo toho může mu býti poskytnuto léčení v nemocnici, sanatoriu nebo v jiném léčebném ústavu na nejnižší ošetřovací třídě, jestliže toho povaha onemocnění a způsob léčení vyžaduje.

(2) Invalida má svobodnou volbu lékaře mezi lékaři, kteří převzali léčení invalidů podle smlouvy ujednané ministerstvem sociální péče v dohodě s ministerstvem zdravotnictví a ministerstvem financí na straně jedné a příslušnou lékařskou organisací na straně druhé. Je však povinen voliti lékaře v místě svého bydliště (pobytu); není-li v místě bydliště (pobytu) lékaře, je invalida povinen voliti lékaře nejbližšího jeho bydlišti (pobytu). Volil-li lékaře vzdálenějšího, hradí sám ze svého vyšší náklady tím vzniklé.

(3) Zanikne-li pobytem v léčebném ústavu invalidův příjem, plynoucí z jeho výdělečné činnosti, a nedosahují-li jeho zaopatřovací požitky přiznané podle tohoto zákona částky, které by se rodinným příslušníkům invalidovým dostávalo na státních vyživovacích příspěvcích, kdyby invalida konal činnou vojenskou službu, náleží jeho rodinným příslušníkům po dobu jeho pobytu v léčebném ústavu příspěvek ve výši rozdílu mezi uvedenými zaopatřovacími požitky a vyživovacími příspěvky.

(4) Invalidé, umístění na náklad státu v ústavech pro choromyslné, nedostávají po dobu pobytu v ústavě, je-li tento pobyt delší jednoho měsíce, zaopatřovacích požitků. Manželce nebo družce (§ 20, odst. 1) a dětem (§ 21, odst. 1) náleží po dobu pobytu invalidova v ústavu podpora ve výši sazeb vyživovacího příspěvku, stanoveného pro rodinné příslušníky osob konajících vojenskou službu.

§ 28.

Manželka (družka) a děti invalidovy, na něž je vyplácen příplatek podle § 21, mají nárok na léčebnou péči v rozsahu a za podmínek uvedených v § 27, odst. 1 a 2, nemají-li nároku na léčebnou péči proti nositeli veřejnoprávního pojištění pro případ nemoci.

§ 29.

(1) Nositel veřejnoprávního pojištění nemá nároku na náhradu nákladů vzniklých poskytnutím léčebné péče osobám majícím nárok na zaopatření podle tohoto zákona.

(2) Léky předepsané na účet státních úřadů pro válečné poškozence jsou lékárny povinny vydávati na úvěr za sazby pro strany úlev požívající.

§ 30.

Ministerstvo sociální péče může v dohodě s ministerstvem financí a ministerstvem zdravotnictví učiniti mimořádná pomocná opatření pro léčení nebo zotavení poškozenců nebo poskytnouti zvláštní peněžité příspěvky při léčení domácím, ambulatorním nebo ústavním.

§ 31.
Protézová péče.

(1) Invalida, který potřebuje protézy nebo jiné ortopedické pomůcky k zmírnění nebo odstranění následků poškození, pro něž se mu dostává invalidního důchodu podle tohoto zákona, má nárok,

aby mu protéza nebo ortopedická pomůcka nebo jejich opravy byly opatřeny na náklad státu. O nároku rozhodují státní úřady pro válečné poškozence. Podrobnosti stanoví ministerstvo sociální péče v dohodě s ministerstvem financí.

(2) Invalidovi může býti podle potřeby poskytnut příspěvek na úhradu výdajů vzniklých zvýšenou spotřebou šatů a prádla následkem nošení protéz a ortopedických pomůcek.

(3) Invalida je povinen uhraditi sám výdaje vzniklé opravou nebo přidělením nové protézy či ortopedické pomůcky, kterou zcizil nebo poškodil úmyslně nebo hrubou nedbalostí. Zaplatil-li tyto výdaje státní úřad pro válečné poškozence, nahradí si je srážkou ze zaopatřovacích požitků invalidových. Při opětovném provinění může býti invalida vyloučen na čas z přídělu nebo oprav protézy.

§ 32.
Ústavní péče.

(1) Ministerstvo sociální péče může učiniti vhodná opatření k umístění invalidů neschopných výdělku, kteří nemají osob povinných (podle občanského práva) a způsobilých poskytovati jim výživu, v ústavech (domovech) zvláště k tomu určených. Ministerstvo sociální péče může, je-li toho potřebí, nebo v případech hodných zřetele povoliti výjimky z podmínek stanovených pro umístění v domově.

(2) Invalidovi v domově náleží ubytování, strava, lékařská pomoc a léky, a je-li toho potřebí, ošacení. Invalidovi možno povoliti denní příspěvek na drobné potřeby, jakož i pracovní odměnu podle směrnic vydaných ministerstvem sociální péče.

(3) Invalida je povinen podrobiti se ustanovením domácího řádu vydaného ministerstvem sociální péče.

(4) Trvá-li pobyt v domově déle než měsíc, odpočívá nárok na důchod invalidní. V tom případě mohou manželka nebo družka (§ 20, odst. 1) a děti (§ 21, odst. 1) dostati, je-li to nutné k jejich obživě, polovinu invalidního důchodu a drahotního příplatku, který byl invalidovi v době nastoupení do domova vyplácen. Příplatek na manželku a na děti může býti vyplácen v plné výši.

§ 33.
Školení.

(1) Státní úřad pro válečné poškozence může poskytnouti invalidovi na žádost školení nebo přeškolení, pokud je toho třeba, aby invalida mohl pracovati ve svém povolání nebo v jiném zaměstnání. Výlohy se školením spojené nese stát.

(2) Je-li nutno, aby invalida po dobu školení byl vzdálen své rodiny, hradí stát náklady spojené s ubytováním a stravováním invalidy. Důchod invalidní po tu dobu odpočívá. Manželce nebo družce (§ 20, odst. 1) a dětem (§ 21, odst. 1) náleží po tutéž dobu podpora ve výši sazeb vyživovacího příspěvku stanoveného pro příslušníky osob konajících vojenskou službu. O přiznání rozhodují státní úřady pro válečné poškozence.

(3) Nedostává-li se invalidovi po dobu školení ubytování a stravování na náklad státu, přísluší invalidovi po tu dobu zaopatřovací požitky invalidy se ztrátou výdělečné schopnosti 100 %.

III. Zaopatření pozůstalých.

Vdovský důchod.

§ 34.

Vdovský důchod činí 600 Kčs měsíčně.

§ 35.

(1) Nežila-li manželka s manželem v době jeho úmrtí nebo v době před tím, než nastaly okolnosti uvedené v § 2, odst. 1, které způsobily nezvěstnost, ve společné domácnosti, nesmí důchod vdovský převyšovati částku, kterou manžel byl nebo by byl povinen přispívati na její výživu.

(2) Byl-li sňatek uzavřen teprve po poškození, které nastalo za okolností uvedených v § 2, odst. 1, nepříslušejí vdově zaopatřovací požitky, netrvalo-li manželství alespoň 10 let. V případech ohleduhodných může ministerstvo sociální péče výjimečně přiznati zaopatřovací požitky. Ustanovení toto se nevztahuje na případy, v nichž podle předpisů dosud platných byly zaopatřovací požitky vdově již přiznány.

§ 36.

(1) Zůstala-li vedle vdovy, mající nárok na důchod vdovský, i rozloučená manželka, rozdělí se požitky mezi vdovu a rozloučenou manželku, která měla nárok na výživné, v poměru počtu let jejich manželství se zemřelým. Každý započatý rok manželství se považuje za dokonaný. Poměrná část vdovských požitků nesmí býti v žádném případě nižší než jedna čtvrtina celých vdovských požitků, při čemž však část, připadající rozloučené manželce, nesmí býti větší než výživné, na které měla nárok.

(2) Předpisů uvedených v odstavci 1 jest užíti obdobně i v případech, kdyby zemřelý zůstavil po sobě více takto oprávněných osob, s omezením, že úhrn poměrných částí vdovských požitků nesmí v žádném případě přesahovati výši celých vdovských požitků.

(3) Předpisů uvedených v odstavcích 1 a 2 nelze použíti v případech, v nichž podle předpisů dosud platných o zaopatření válečných poškozenců nebyly zaopatřovací vdovské požitky děleny mezi vdovu a rozloučenou manželku.

§ 37.

(1) Není-li vdovy, která má nárok na zaopatření a která s invalidou žila v době jeho smrti v manželském společenství, obdrží rozloučená manželka zaopatřovací požitky, měla-li v době smrti mužovy nárok na výživné.

(2) Roční zaopatřovací požitky nesmí převyšovati výživné, jež byl zemřelý povinen platiti manželce od něho rozloučené. Bylo-li však toto výživné stanoveno před 1. prosincem 1945, mohou zaopatřovací požitky převyšovati výživné nejvýše o 100 %.

§ 38.

(1) Nárok na důchod vdovský má i družka, není-li oprávněné vdovy. Podmínkou však je, že družka žila s mužem nepřetržitě aspoň po dobu jednoho roku bezprostředně před tím, než došlo u něho k okolnostem uvedeným v § 2, odst. 1.

(2) Ustanovení §§ 36, 42 a 43 platí obdobně.

(3) Požívá-li družka, která je vdovou, po svém manželu zaopatřovacích požitků z prostředků veřejných nebo z prostředků veřejnoprávního důchodového pojištění, nemá nároku na zaopatření podle tohoto zákona, může však v ohleduhodných případech obdržeti rozdíl mezi svými vdovskými zaopatřovacími požitky a zaopatřovacími požitky, které by jí příslušely jinak podle tohoto zákona.

§ 39.

Vdovci po ženě, která zemřela nebo se stala nezvěstnou v důsledku okolností uvedených v § 2, odst. 1, může ministerstvo sociální péče přiznati v dohodě s ministerstvem financí důchod vdovecký ve výši vdovského důchodu, jestliže žena svého manžela ze svých příjmů převážně vyživovala pro jeho podstatně sníženou výdělečnou schopnost a jestliže a pokud vdovec je nezpůsobilým k výdělečné činnosti a potřebuje pomoci.

§ 40.

(1) Vdově (družce, po př. rozloučené manželce, vdovci) mohou býti po slyšení příslušné okresní péče o mládež a poručenského soudu zaopatřovací požitky přiznané podle tohoto zákona odňaty zcela nebo z části, zanedbává-li výchovu nebo výživu svých dětí, o něž je povinna (povinen) pečovati; zaopatřovacích požitků se v tomto případě použije po slyšení příslušné okresní péče o mládež k výživě a výchově těchto dětí.

(2) Státní úřad pro válečné poškozence může se souhlasem místního národního výboru (místní správní komise) odejmouti přiznaný důchod vdovský nebo nepřiznati vdovský důchod vdově, jestliže by přiznání nebo výplata důchodu vzbudily veřejné pohoršení, zejména, jestliže vdova spoléhajíc na důchod vyhýbá se práci, ač její pracovní činnosti nebrání ani její zdravotní stav, ani poměry rodinné, ani jiná důležitá příčina.

§ 41.
Odbytné.

(1) Provdá-li se žena, mající nárok na vdovský důchod, ztrácí zaopatřovací požitky, dostane však odbytné ve výši trojnásobku ročního vdovského důchodu, po případě zvyšovacího příplatku, pokud na něj měla nárok.

(2) Žena, která dostala odbytné v důsledku provdání (odstavec 1), nabývá opětně nároku na vdovské zaopatřovací požitky, zanikne-li toto manželství v době tří let od jeho uzavření buď smrtí manželovou, nebo rozlukou bez viny manželčiny. Nároku na zaopatřovací požitky nabývá od prvního dne měsíce následujícího zániku manželství. Podmínkou pro opětné nabytí nároku je, že nenabyla z tohoto manželství nároku na jiné zaopatření, nebo že nemá nároku na výživné od rozloučeného manžela. Z vyplaceného odbytného musí vrátiti příslušnou část připadající na období, jež chybí do 3 let počítajíc ode dne, kdy uzavřela druhý sňatek. Takto zjištěná částka sráží se v měsíčních lhůtách z nově přiznaných zaopatřovacích požitků.

§ 42.
Zvyšovací příplatek k důchodu vdovskému.

Vdově po muži, který zemřel, nebo se stal nezvěstným za okolností nebo v souvislosti s okolnostmi uvedenými v § 2, odst. 1, písm. b) až ch) a n), přísluší k vdovskému důchodu zvyšovací příplatek 400 Kčs měsíčně. Tento příplatek přísluší i vdově po invalidovi, který byl uznán praktickým nebo úplným slepcem pro poškození vzniklé za okolností uvedených v § 2, odst. 1.

§ 43.
Zvláštní příplatek k důchodu vdovskému.

(1) Nedosahuje-li jiný zdanitelný příjem vdovy, jíž náleží zvyšovací příplatek, částku 3.500 Kčs měsíčně, může ministerstvo sociální péče v dohodě s ministerstvem financí přiznati vdově zvláštní příplatek, jsou-li pro to vážné důvody, zvláště jde-li o vdovu bydlící trvale v některé obci zařaděné do místní třídy A nebo B podle ustanovení § 12 zákona ze dne 24. června 1926, č. 103 Sb., o úpravě platových a některých služebních poměrů státních zaměstnanců. Příplatek se poskytuje ve výši částky nedostávající se do souhrnné částky příjmu 3.500 Kčs měsíčně, nejvýše však do výše 1.000 Kčs měsíčně, zemřel-li manžel, či stal-li se nezvěstným za okolností nebo v souvislosti s okolnostmi uvedenými v § 2, odst. 1, písm. d) až h) a n), nebo do částky 500 Kčs, zemřel-li či stal-li se nezvěstným za okolností nebo v souvislosti s okolnostmi uvedenými v § 2, odst. 1, písm. b), c) a ch). V jiných případech zvláštní příplatek nemůže být poskytnut.

(2) Vdova má na tento zvláštní příplatek nárok, je-li prokázáno, že došlo k okolnostem uvedeným v § 2, odst. 1, písm. d) až h) a n) pro činnou účast manželovu v odboji nebo pro jeho politickou činnost.

(3) Do příjmu vdovina podle odstavce 1 se nezapočítávají zaopatřovací požitky vyplácené na děti podle tohoto zákona nebo podle předpisů jiných, ani jiné příjmy dětí, ani zaopatřovací požitky vdovské vyplácené podle tohoto zákona.

Sirotčí důchod.

§ 44.

(1) Důchod sirotčí činí 270 Kčs měsíčně pro každé nezaopatřené dítě,

a) jehož otec zemřel, nebo se stal nezvěstným za okolností nebo v souvislosti s okolnostmi, uvedenými v § 2, odst. 1, nebo

b) jehož matka zemřela, nebo se stala nezvěstnou za těchto okolností, nebo v souvislosti s nimi, jestliže vlastní otec dítěte má nárok na důchod vdovecký (§ 39).

(2) Sirotčí důchod činí 400 Kčs měsíčně pro každé nezaopatřené dítě,

a) jehož otec zemřel, nebo se stal nezvěstným za okolností nebo v souvislosti s okolnostmi uvedenými v § 2, odst. 1, nežije-li matka dítěte, nebo nemá-li nároku na zaopatřovací požitky podle tohoto zákona, nebo

b) jehož matka zemřela, nebo se stala nezvěstnou za těchto okolností, jestliže otec dítěte nežije, nebo

c) jehož nemanželská matka zemřela, nebo se stala nezvěstnou za těchto okolností, jestliže otec dítěte nežije, nebo se nestará o jeho výživu.

(3) Důchod sirotčí přísluší dítěti manželskému, dále dítěti nemanželskému, je-li nemanželské otcovství prokázáno veřejnou listinou, a dítěti osvojenému.

§ 45.

(1) Důchod sirotčí přísluší do dokončeného 18. roku věku dítěte, není-li dítě zaopatřeno a nemůže se živiti.

(2) Nemůže-li se sirotek sám živiti pro duševní nebo tělesnou vadu nebo proto, že je ještě v poměru učňovském nebo že navštěvuje školu za účelem přípravy k povolání, může ministerstvo

sociální péče povoliti výplatu důchodu sirotčího po tuto dobu, nejdéle do dokončeného 21. roku věku.

(3) Ministerstvo sociální péče může v dohodě s ministerstvem financí přiznati důchod sirotčí v případech zvláštního zřetele hodných i přes 21. rok věku.

§ 46.

(1) Důchod sirotčí může býti přiznán vnukovi nebo vnučce osoby, která zemřela, nebo se stala nezvěstnou za okolností nebo v souvislosti s okolnostmi uvedenými v § 2, odst. 1, jestliže dítě bylo odkázáno svou výživou převážně na zemřelou osobu, poněvadž jeho rodiče již nežili, nebo nebyli a nejsou pro svůj nepříznivý zdravotní stav výdělečné práce natolik schopni, aby se mohli starati o výživu dítěte.

(2) Důchod sirotčí činí v případech uvedených v odstavci 1 měsíčně 270 Kčs.

§ 47.
Vychovávací příspěvek.

(1) Vznikají-li otci tím, že dítě ztratilo matku za okolností nebo v souvislosti s okolnostmi uvedenými v § 2, odst. 1, a nebyl-li otci přiznán důchod vdovecký (§ 39), může býti přiznán na dítě vychovávací příspěvek do částky 400 Kčs měsíčně, jestliže otci ztrátou matky dítěte vznikají zvláštní výdaje spojené s výchovou dítěte.

(2) Je-li na základě úmrtí nebo nezvěstnosti matky vyplácen vychovávací příspěvek nebo sirotčí důchod z prostředků veřejnoprávních, může býti přiznán vychovávací příspěvek podle odstavce 1, jestliže a pokud souhrn všech těchto požitků nepřesahuje částku 600 Kčs měsíčně.

§ 48.
Zvyšovací příplatek k důchodu sirotčímu.

K sirotčímu důchodu přiznanému podle § 44, odst. 1 a § 46, odst. 2 přísluší zvyšovací příplatek 130 Kčs měsíčně, k sirotčímu důchodu přiznanému podle § 44, odst. 2 přísluší zvyšovací příplatek 200 Kčs měsíčně, jestliže k úmrtí nebo nezvěstnosti živitele došlo za okolností nebo v souvislosti s okolnostmi uvedenými v § 2, odst. 1, písm. b) až ch) a n).

§ 49.
Zvláštní příplatek k důchodu sirotčímu.

(1) Sirotku, jemuž náleží zvyšovací příplatek, může ministerstvo sociální péče v dohodě s ministerstvem financí přiznati zvláštní příplatek, jsou-li pro to vážné důvody, zvláště jde-li o sirotka trvale bydlícího v některé obci zařaděné do místní třídy A nebo B podle ustanovení § 12 zákona č. 103/1926 Sb.

(2) Příplatek činí 150 Kčs měsíčně u důchodu 270 Kčs měsíčně, 300 Kčs měsíčně u důchodu 400 Kčs měsíčně, jestliže živitel dítěte zemřel, nebo se stal nezvěstným za okolností nebo v souvislosti s okolnostmi uvedenými v § 2, odst. 1, písm. d) až h) a n). Zemřel-li živitel dítěte či stal-li se nezvěstným za okolností nebo v souvislosti s okolnostmi uvedenými v § 2, odst. 1, písm. b), c) a ch), činí příplatek polovinu uvedených částek. V jiných případech zvláštní příplatek nemůže býti poskytnut.

(3) Sirotek má na tento zvláštní příplatek nárok, je-li prokázáno, že došlo k okolnostem uvedeným v § 2, odst. 1, písm. d) až h) a n) pro činnou účast živitele dítěte v odboji nebo pro jeho politickou činnost.

(4) Je-li prokázáno, že zaopatřovací požitky nestačí na výživu a výchovu sirotka, může ministerstvo sociální péče v dohodě s ministerstvem financí v těch případech, v nichž je to nezbytně nutné, příplatek podle odstavce 2 zvýšiti do dvojnásobné výše zejména, jde-li o sirotka, který je v učňovském poměru, nebo navštěvuje školu za účelem přípravy k povolání.

(5) Přesahuje-li součet sirotčích zaopatřovacích požitků (§§ 44, 46 až 49) podle tohoto zákona a sirotčích důchodů, vychovávacích příspěvků, výchovného, vyplácených podle jiných zákonných ustanovení, částku 1 000 Kčs měsíčně u sirotků uvedených v § 44, odst. 1 a u vnuků uvedených v § 46, odst. 1, po př. částku 1 500 Kčs měsíčně u sirotků uvedených v § 44, odst. 2, krátí se zaopatřovací požitky podle tohoto zákona o částku, o kterou převyšují hranici 1 000 Kčs, po př. 1 500 Kčs měsíčně.

Důchod rodičů.

§ 50.

(1) Důchod rodičů činí 300 Kčs měsíčně pro každou osobu.

(2) Ztratili-li rodiče více než jedno dítě za okolností uvedených v § 2, odst. 1, zvyšuje se důchod o jednu třetinu za každé další dítě.

§ 51.

Matce, která v době úmrtí nebo počátku nezvěstnosti dítěte, jehož smrt nebo nezvěstnost zakládá nárok na důchod rodičů, byla vdovou a odkázána svou výživou výhradně nebo převážně na toto dítě, přísluší důchod 600 Kčs měsíčně, poskytovalo-li zemřelé dítě skutečně matce výživu a není-li jí vyplácen po zemřelém manželi důchod vdovský. K tomuto zvýšenému důchodu se neposkytuje přídavek k důchodu (§ 57).

§ 52.

(1) Rodičům přísluší důchod, jestliže zemřelé nebo nezvěstné dítě bylo aspoň 18 let staré, dále není-li jejich výživa zabezpečena příjmem z vlastního majetku nebo z jiného pramene nebo přispíváním ostatních dětí a nemohou-li pro stáří nebo nemoc získati výdělek, který zabezpečuje jejich výživu, takže by svou výživou byli odkázáni na zemřelé nebo nezvěstné dítě, kdyby nárok na ni mohli proti němu uplatňovati.

(2) Ministerstvo sociální péče může v dohodě s ministerstvem financí přiznati zaopatření rodičů též nevlastním rodičům, osvojitelům nebo pěstounům za podmínek uvedených v odstavci 1, není-li rodičů nebo prarodičů.

§ 53.

Bylo-li dítě v době, kdy došlo k jeho smrti nebo nezvěstnosti, mladší 18 let, může ministerstvo sociální péče v dohodě s ministerstvem financí přiznati důchod rodičů za podmínek uvedených v § 52, avšak teprve ode dne, kdy by zemřelé nebo nezvěstné dítě dovršilo 18. rok věku.

§ 54.
Zvyšovací příplatek k důchodu rodičů.

K důchodu rodičů přísluší zvyšovací příplatek 300 Kčs měsíčně pro každou osobu, nastaly-li smrt nebo nezvěstnost dítěte za okolností nebo v souvislosti s okolnostmi uvedenými v § 2, odst. 1, písm. b) až ch) a n). Byli-li rodiče odkázáni převážně svou výživou na zemřelé dítě, může státní úřad pro válečné poškozence zvýšiti zvyšovací příplatek na 450 Kčs měsíčně.

§ 55.
Zvláštní příplatek k důchodu rodičů.

(1) Rodičům, jimž náleží zvyšovací příplatek, může ministerstvo sociální péče v dohodě s ministerstvem financí přiznati zvláštní příplatek pro každou osobu, jsou-li pro to vážné důvody, zvláště jde-li o rodiče bydlící trvale v některé obci zařaděné do místní třídy A nebo B podle ustanovení § 12 zákona č. 103/1926 Sb.

(2) Příplatek činí 150 Kčs měsíčně pro každou osobu, zemřelo-li, nebo stalo-li se dítě nezvěstným za okolností nebo v souvislosti s okolnostmi uvedenými v § 2, odst. 1, písm. d) až h) a n). Zemřelo-li, či stalo-li se dítě nezvěstným za okolností nebo v souvislosti s okolnostmi uvedenými v § 2, odst. 1, písm. b), c) a ch), činí příplatek polovinu uvedené částky.

(3) Rodiče mají na tento zvláštní příplatek nárok, je-li prokázáno, že došlo k okolnostem uvedeným v § 2, odst. 1, písm. d) až h) a n) pro činnou účast dítěte v odboji nebo pro jeho politickou činnost.

§ 56.
Důchod sourozenců.

(1) Sourozenci může ministerstvo sociální péče v dohodě s ministerstvem financí přiznati důchod 300 Kčs měsíčně, je-li výdělku neschopen a prokáže-li, že mu zemřelá nebo nezvěstná osoba poskytovala výživu z důvodu jeho neschopnosti k výdělku.

(2) O důchodu sourozenců platí obdobně ustanovení §§ 54 a 55.

§ 57.
Přídavek k důchodu.

(1) Vdově, vdovci, úplným sirotkům, rodičům a sourozencům, kterým je přiznán důchod (§§ 34, 39, § 44, odst. 2 a §§ 50 a 56), jimž však nepřísluší zvyšovací příplatek (§§ 42, 48 a 54), náleží přídavek k důchodu, prokáží-li, že nemají jiného příjmu podléhajícího dani důchodové.

(2) Přídavek k důchodu činí u bezdětné vdovy (vdovce) 200 Kčs měsíčně, u vdovy (vdovce) s dětmi, majícími nárok na důchod sirotčí, na každé dítě dalších 100 Kčs měsíčně. Pro každého z rodičů, pro úplného sirotka a pro sourozence činí přídavek k důchodu 150 Kčs měsíčně.

(3) Ministr sociální péče se zmocňuje, aby v dohodě s ministrem financí snížil sazby tohoto přídavku, zlepší-li se podstatně hospodářské poměry.

§ 58.
Pohřebné.

(1) Pozůstalým po osobě, která v době úmrtí měla nárok na důchod podle tohoto zákona, přísluší pohřebné v částce 1.500 Kčs, jestliže vypravili zemřelé osobě pohřeb na svůj náklad.

(2) Vypravila-li pohřeb jiná fysická osoba, přísluší jí pohřebné ve výši prokázaných výloh, nejvýše však 1.500 Kčs.

(3) Pozůstalým po osobách, které zemřely bezprostředně následkem poškození (§ 1), aniž nabyly nároku na důchod invalidní (§ 17), přísluší pohřebné podle odstavce 1 jen, vypravili-li pohřeb na svůj náklad a nedostalo-li se jim pohřebného z prostředků veřejných.

§ 59.
Léčebná a protézová péče o pozůstalé.

Pozůstalým, kterým se dostává zaopatřovacích požitků podle tohoto zákona, poskytuje se na účet státu léčebná péče, t.j. lékařská pomoc, léky nebo příspěvky na ústavní léčení a protézová péče, pokud žadatel nemá nároku na tuto péči vůči nositeli veřejnoprávního pojištění pro případ nemoci a je-li to odůvodněno jeho nepříznivými sociálními poměry. Ustanovení §§ 29 a 30 platí obdobně.

§ 60.
Drahotní přídavek.

K důchodům vypláceným podle §§ 17, 34, 38, 39, 44, 46, 50, 51 a 56 může býti vyplácen drahotní přídavek, jestliže se hospodářské poměry podstatně změní. Vláda stanoví nařízením výši tohoto drahotního přídavku a dobu, po kterou se má vypláceti.

IV. Vznik a změny nároku na zaopatření.

§ 61.
Vznik, zánik, omezení a oživení nároku.

(1) Zaopatření podle tohoto zákona přísluší ode dne, kdy tento zákon nabyl účinnosti. Nastane-li poškození nebo smrt (§ 1) za účinnosti tohoto zákona, přísluší zaopatření od prvního dne měsíce následujícího po této události - u vojínů po propuštění z činné vojenské služby, - jestliže jsou veškery podmínky splněny. Splní-li se podmínky později, přísluší zaopatření od prvního dne měsíce následujícího po splnění všech podmínek.

(2) Nároky vzniklé před účinností tohoto zákona posuzují se pro dobu až do počátku účinnosti tohoto zákona podle předpisů v té době platných, při čemž i v těchto případech platí ustanovení § 11. V případech, kdy došlo k poškození za okolností uvedených v § 2, odst. 1, písm. d) až n) před 1. květnem 1945, přísluší zaopatření od 1. května 1945; došlo-li k uvedenému poškození po 1. květnu 1945, přísluší zaopatření od prvního dne měsíce následujícího po vzniku poškození, u vojínů však nejdříve po propuštění z činné vojenské služby. Úprava odškodnění za dobu před 1. květnem 1945 v případech, v nichž došlo k poškození před tímto dnem za okolností uvedených v § 2, odst. 1, písm. d) až n), vyhrazuje se zvláštnímu zákonu, pokud není pro tuto dobu platných předpisů upravujících již takové odškodnění.

(3) Rozhodnutí, jež byla vydána před účinností tohoto zákona podle předpisů do té doby platných, zůstanou tak dlouho v platnosti, pokud nebudou změněna rozhodnutími vydanými podle tohoto zákona.

(4) Snížení nebo odnětí zaopatřovacích požitků nastane 1. dnem měsíce následujícího po doručení výměru, jímž byla tato změna vyslovena, v případech §§ 64 a 65 však uplynutím měsíce, v němž se podmínky změnily nebo odpadly.

(5) Byla-li výplata přiznaných zaopatřovacích požitků zcela nebo z části zastavena po dobu delší tří let, nebo nebyly-li přiznané zaopatřovací požitky vypláceny z jiného důvodu po dobu delší tří let, nebo nebyly-li zaopatřovací požitky vůbec přiznány po dobu delší tří let, náleží zaopatřovací požitky, jež byly oprávněné osobě přiznány na novou přihlášku, nejvýše za dobu tří let nazpět od podání přihlášky o opětné povolení zaopatřovacích požitků.

(6) Ustanovení odstavce 5 neplatí, byla-li lhůta tří let dokončena v době nesvobody Československé republiky a bylo-li podání přihlášky před dokončením lhůty zabráněno mimořádnými poměry způsobenými okupací.

(7) Nároky, které poškozenec před svou smrtí nepřihlásil ve stanovené lhůtě, nepřecházejí na pozůstalé a nemohou býti jimi uplatňovány.

§ 62.
Zvýšení invalidního důchodu pro zhoršení následků poškození.

(1) Zvýší-li se ztráta výdělečné schopnosti invalidovy následkem zhoršení jeho uznaného poškození (§ 1), má invalida nárok na přiznání nebo zvýšení přiznaných zaopatřovacích požitků podle stupně ztráty výdělečné schopnosti stanoveného státním úřadem pro válečné poškozence.

(2) Zaopatřovací požitky lze zvýšiti pouze tehdy, nejde-li o zhoršení následků uznaného poškození chorobou, jež se pravidelně dostavuje při dosažení vyššího věku. Přitom jest však přihlížeti k tomu, zda a pokud následky uznaného poškození zdraví měly vliv na předčasné projevení takové choroby nebo na její průběh.

(3) Přihlášku o zvýšení zaopatřovacích požitků lze podati teprve po uplynutí jednoho roku od poslední lékařské prohlídky, ledaže invalida osvědčí, že skutečně došlo ke zhoršení následků poškození zdraví, uvedenému v odstavci 1.

(4) Nové požitky přiznané podle ustanovení předcházejících odstavců příslušejí od prvního dne měsíce následujícího po podání žádosti příslušnému státnímu úřadu pro válečné poškozence.

§ 63.
Dočasné vyloučení z nároku na zaopatření.

(1) Z nároku na zaopatření je dočasně vyloučen poškozenec, který

a) se zaopatření zřekne, po dobu na kterou tak učinil,

b) vykonává činnou vojenskou službu déle jednoho měsíce, po dobu výkonu služby,

c) bez povolení vstoupí do cizí armády, dokud se nevrátí trvale do vlasti [nejde-li o případ spadající pod ustanovení § 11, odst. 1, písm. b)],

d) bez souhlasu státního úřadu pro válečné poškozence se zdržuje v cizině déle jednoho roku, dokud se trvale nevrátí do vlasti,

e) bez dostatečného ospravedlnění nevyhověl v dané lhůtě ani druhé výzvě státního úřadu pro válečné poškozence ve věcech zaopatření, po dobu, pokud výzvě dodatečně nevyhoví,

f) byl odsouzen k trestu na svobodě, po dobu výkonu trestu, je-li delší jednoho měsíce,

g) byl dodán do donucovací pracovny nebo jiného ústavu podobného rázu, po dobu tohoto opatření,

h) byl vzat do zajišťovací (vyšetřovací) vazby, po dobu vazby.

(2) V případech uvedených v odstavci 1, písm. f), g) a h) může státní úřad pro válečné poškozence poskytnouti nevinné rodině, potřebuje-li pomoci, polovinu a v případech hodných zvláštního zřetele až tři čtvrtiny zaopatřovacích požitků, které invalidovi před vyloučením z nároku příslušely.

(3) Nárok invalidův na péči protézovou nezaniká v případech uvedených v odstavci 1, písm. f), g) a h).

(4) V případě uvedeném v odstavci 1, písm. h) doplatí se poškozenci zadržené zaopatřovací požitky, skončí-li trestní řízení pro čin, pro který vazba byla uvalena, zastavením nebo osvobozujícím rozsudkem.

§ 64.
Povinnost hlásiti změny a vrátiti požitky.

(1) Poškozenec jest povinen bez průtahu oznámiti státnímu úřadu pro válečné poškozence každou změnu v poměrech, jež byly rozhodující pro povolení zaopatření. Ručí za škodu způsobenou zanedbáním této povinnosti.

(2) Byly-li zaopatřovací požitky vypláceny neprávem, je příjemce povinen je vrátiti. Přijal-li však tyto požitky v dobré víře, je povinen vrátiti jen onu vyplacenou částku, kterou obdržel v posledních třech letech před vydáním výměru, jímž byly požitky předepsány k náhradě. Nabude-li výměr předepisující požitky k náhradě moci práva, zadrží státní úřad pro válečné poškozence neprávem vyplacené peníze z běžných zaopatřovacích požitků. Pravoplatný výměr, jímž byla náhrada předepsána, je exekučním titulem podle § 90 vládního nařízení ze dne 13. ledna 1928, č. 8 Sb., o řízení ve věcech náležejících do působnosti politických úřadů (správním řízení).

§ 65.
Přezkoušení nároku.

(1) Státní úřad pro válečné poškozence může kdykoli přezkoumati podmínky nároku na zaopatřovací požitky a odejme je nebo nově určí, jestliže

a) podmínky, za nichž byly zaopatřovací požitky přiznány a vyměřeny, odpadly, nebo se změnily,

b) nastaly okolnosti, z nichž vychází najevo, že tyto podmínky nebyly splněny.

(2) Státní úřad pro válečné poškozence předepíše poškozenci k náhradě zaopatřovací požitky, které mu neprávem vyplatil. Přijal-li poškozenec takové požitky v dobré víře, platí pro povinnost náhradní ustanovení § 64, odst. 2, věta druhá.

(3) O odpisu nebo prominutí těchto náhrad platí všeobecné předpisy o odpisování a promíjení státních pohledávek.

§ 66.
Zabavení a postup zaopatřovacích požitků.

(1) Zaopatřovací požitky mohou býti zabaveny

a) v plné výši pro zálohu nebo zápůjčku poskytnutou důchodci státem nebo jinou veřejnou, po př. veřejnoprávní korporací, jakož i na zaplacení přejímací ceny přiděleného konfiskovaného nepřátelského majetku a konfiskovaného zemědělského majetku,

b) v plné výši pro nároky státu podle § 64, odst. 2 a § 65, odst. 2 a

c) do poloviny pro nároky na zákonnou výživu; příplatky podle §§ 21 a 22 mohou býti zabaveny v plné výši.

(2) Postoupeny mohou býti zaopatřovací požitky se souhlasem státního úřadu pro válečné poškozence:

a) v případech uvedených v odstavci 1,

b) na splácení dlužných daní, dávek a poplatků,

c) na splácení dluhů a závazků vzniklých léčením nebo zabezpečováním existence (splácení ceny přidělené půdy, zařízení živností a pod.),

d) pro pojistné premie na životní pojištění,

e) pro náklady zaopatření ve veřejných a soukromých sociálních ústavech ve prospěch vydržovatele ústavu,

f) pro příspěvky Svazu osvobozených politických vězňů, Svazu národní revoluce a Družině čs. válečných poškozenců.

§ 67.
Odstranění tvrdostí.

Vyplynou-li z ustanovení tohoto zákona zvláštní tvrdosti při rozhodování o nároku na zaopatření, může ministerstvo sociální péče v dohodě s ministerstvem financí učiniti v jednotlivých případech opatření, aby tvrdosti byly odstraněny.

V. Úřady a řízení.

Úřady.

§ 68.

Péči o válečné, vojenské a občanské poškozence podle tohoto zákona provádějí, o zaopatření rozhodují a je poskytují, pokud výslovně není stanoveno jinak:

a) v prvé stolici státní úřady pro válečné poškozence v Praze (pro zemi Českou), v Brně (pro zemi Moravskoslezskou) a v Bratislavě (pro Slovensko),

b) v druhé stolici ministerstvo sociální péče jakožto instance dohlédací a odvolací, pokud výslovně není stanoveno jinak (§ 77). Kromě toho dozírá ministerstvo sociální péče na činnost vykonávanou jinými orgány a osobami ve prospěch válečných, vojenských a občanských poškozenců, s výjimkou orgánů vojenských.

§ 69.

(1) Na místo dosavadních úřadů zřízených zákonem ze dne 8. dubna 1919, č. 199 Sb., o organisaci péče o válečné poškozence, nastupují státní úřady pro válečné poškozence, a to státní úřad pro válečné poškozence v Praze na místo zemského úřadu pro péči o válečné poškozence v Praze (zaopatřovacího úřadu II Praha), státní úřad pro válečné poškozence v Brně na místo zemského úřadu pro péči o válečné poškozence v Brně (zaopatřovacího úřadu I Brno) a státní úřad pro válečné poškozence v Bratislavě na místo státního úřadu pro vojenské poškozence v Bratislavě.

(2) Pro přechodnou dobu může ministr sociální péče v dohodě s ministrem financí podle potřeby zříditi úřadovny státních úřadů pro válečné poškozence jakožto úřady pomocné.

(3) Místní příslušnost státního úřadu pro válečné poškozence se určuje trvalým bydlištěm osoby, která se dožaduje péče podle tohoto zákona. Pro osoby bydlící mimo hranice Československé republiky je příslušný státní úřad pro válečné poškozence v Praze.

§ 70.
Řízení.

Pro řízení před státními úřady pro válečné poškozence platí, pokud v tomto zákonu není jinak stanoveno, předpisy vládního nařízení č. 8/1928 Sb.

Přihlášky.

§ 71.

(1) Nároky na zaopatřovací požitky jest uplatniti ve stanovené lhůtě přihláškou podanou písemně nebo ústně do protokolu u příslušného státního úřadu pro válečné poškozence nebo jeho úřadovny.

(2) Nebydlí-li poškozenec na území Československé republiky, může podati přihlášku též u československého zastupitelského úřadu, v jehož obvodě bydlí.

(3) Za den podání přihlášky považuje se den, kdy přihláška došla státnímu úřadu pro válečné poškozence nebo jeho úřadovně (zastupitelskému úřadu). Byla-li přihláška zaslána doporučeně poštou, platí za den podání den, kdy byla přihláška prokazatelně odevzdána poštovnímu úřadu k dopravě.

(4) Byla-li přihláška podána u nepříslušného úřadu, je tento povinen ji zaslati ihned úřadu uvedenému v odstavci 1, avšak poškozenec nemá nároku na náhradu škody, kterou utrpěl tím, že zmeškal přihlašovací lhůtu nesprávným podáním přihlášky.

(5) Poškozenec je povinen ve lhůtě stanovené státním úřadem pro válečné poškozence předložiti doklady potřebné k odůvodnění své přihlášky nebo osvědčiti, že beze své viny tak učiniti nemůže. Lhůta nesmí býti kratší třiceti dnů. Nesplní-li poškozenec povinnost podle první věty ani po druhé výzvě, jíž mu byla stanovena lhůta alespoň 14 dnů, stihnou ho následky podle § 63, odst. 1, písm. e).

§ 72.

(1) Přihlášku nemusí podávati poškozenci (§ 1), kterým podle dosavadních ustanovení byly již přiznány zaopatřovací požitky, nebo kteří již přihlášku podle dosavadních předpisů podali.

(2) Nároky vzniklé podle předpisů dosud platných do dne, kdy tento zákon nabude účinnosti, které nebyly dosud přihlášeny, se posuzují, pokud jde o lhůtu k podání přihlášky, podle těchto předpisů.

(3) Osoby, kterým vzniká podle tohoto zákona nově nárok na zaopatření, musí podati přihlášku do dvou let ode dne, kdy tento zákon nabyl účinnosti, došlo-li k poškození (§ 1) nebo k propuštění z vojenské činné služby, nastala-li smrt nebo nezvěstnost osoby, od níž se nárok odvozuje, před dnem, kdy zákon nabyl účinnosti.

(4) Došlo-li za účinnosti tohoto zákona k poškození (§ 1) nebo k propuštění z činné vojenské služby, nastala-li smrt nebo nezvěstnost osoby, od níž nárok na zaopatření je odvozován, musí býti nárok přihlášen do dvou let od této události.

(5) Poškozenci, kteří se stanou československými státními občany po dni, kdy tento zákon nabude účinnosti, musí podati přihlášku do dvou let ode dne, kdy jim bylo doručeno rozhodnutí o udělení státního občanství.

(6) Nebyla-li podána přihláška stran nároků podle ustanovení předcházejících odstavců, zanikne příslušný nárok. V případech hodných zřetele může státní úřad pro válečné poškozence prominouti zmeškání lhůty k podání přihlášky, v takových případech lze však přiznati zaopatřovací požitky jen s účinností ode dne příslušného rozhodnutí.
Lékařské prohlídky.

§ 73.

(1) Osoba, jejíž nárok na zaopatření podle tohoto zákona závisí na tom, zda nastalo snížení výdělečné schopnosti, je povinna podrobiti se kdykoli lékařským prohlídkám.

(2) Nemůže-li se osoba předvolaná k lékařské prohlídce dostaviti pro nemoc nebo z jiného závažného důvodu, je povinna oznámiti to bez průtahu státnímu úřadu pro válečné poškozence nebo jeho úřadovně (v cizině zastupitelskému úřadu) a na vyzvání překážku hodnověrným způsobem prokázati.

(3) Nedostaví-li se osoba předvolaná k prohlídce bez závažného důvodu, ač byla k ní dvakráte předvolána, po druhé doporučeným dopisem do vlastních rukou, a ačkoli v tomto předvolání byla upozorněna na následky neuposlechnutí, stihnou ji následky uvedené v § 63, odst. 1, písm. e). Prohlídka se provede pak jen na písemnou přihlášku zaslanou příslušnému státnímu úřadu pro válečné poškozence nebo jeho úřadovně (v cizině zastupitelskému úřadu). Zaopatřovací požitky, na které má předvolaná osoba podle této prohlídky nárok, povolí se od prvního měsíce následujícího podání opětné přihlášky.

§ 74.

(1) Lékařské prohlídky provádějí lékaři-důvěrníci, ustanovení k tomu účelu ministerstvem sociální péče v dohodě s ministerstvem zdravotnictví. Při výběru lékařů-důvěrníků jest dáti přednost lékařům z kruhu osob, na něž se vztahuje tento zákon. Lékaři nemohou přijetí funkce důvěrnické odmítnouti bez závažného důvodu uznaného příslušnou lékařskou organisací. Odměny za lékařské prohlídky stanoví nejvyšší úřad cenový v dohodě s ministerstvy sociální péče, financí a zdravotnictví. Lékařské prohlídky v cizině provádějí lékaři určení zastupitelskými úřady.

(2) U osob umístěných v léčebných ústavech provádějí prohlídky lékaři těchto ústavů.

(3) Lékař-důvěrník sepíše o prohlídce nález a posudek a navrhne podle směrnic vydaných ministerstvem sociální péče stupeň snížení výdělečné schopnosti v důsledku poškození (§ 1).

(4) Státní úřad pro válečné poškozence může podle potřeby doplnit prohlídku lékaře-důvěrníka prohlídkou lékařem odborným nebo prohlídkou v léčebném ústavu.

(5) Na podkladě provedené prohlídky a po vyjádření svého úředního lékaře, po př. po nové lékařské prohlídce, stanoví státní úřad pro válečné poškozence rozsah poškození a stupeň snížení výdělečné schopnosti prohlédnuté osoby v procentech. Takto zjištěné snížení výdělečné schopnosti je podkladem pro vyměření invalidního důchodu (§ 17).

(6) Výdaje s lékařskou prohlídkou spojené hradí stát.

§ 75.
Rozhodování o nárocích.

(1) O nárocích na zaopatření podle tohoto zákona rozhodují státní úřady pro válečné poškozence. Tyto úřady přiznávají, vyměřují a poukazují zaopatřovací požitky, též poukazují výdaje spojené s ostatní péčí, vyjímajíc výdaje spojené s péčí ústavní (§ 32).

(2) Rozhodnutí státních úřadů pro válečné poškozence se vydávají jako výměry.

(3) Výměry o zaopatřovacích požitcích obsahují mimo všeobecné náležitosti tyto údaje:

a) zda se strana uznává válečným, vojenským nebo občanským poškozencem,

b) jaké následky poškození (§ 1) byly zjištěny a stupeň snížení výdělečné schopnosti, závisí-li na tom rozhodnutí o zaopatřovacích požitcích,

c) výši povolených zaopatřovacích požitků a důvody, na nichž vyměření spočívá, a

d) den, jímž se zaopatřovací požitky přiznávají.

(4) Výměry o náhradě zaopatřovacích požitků vyplacených neprávem (§ 64, odst. 2 a § 65, odst. 2) musí obsahovati vedle všeobecných náležitostí rozhodnutí o povinnosti k náhradě a stanovení doby, za kterou se předpisují k náhradě, a výši náhrady.

Odvolání.

§ 76.

Proti výměrům státního úřadu pro válečné poškozence je možno podati odvolání ve lhůtě 60 dnů u úřadu, jenž výměr vydal. Odvolání nemá odkladného účinku.

§ 77.

O odvoláních proti výměrům státního úřadu pro válečné poškozence rozhoduje ministerstvo sociální péče, na Slovensku povereníctvo sociálnej starostlivosti. Směřuje-li odvolání proti posouzení rozsahu a stupně poškození, rozhoduje ministerstvo (povereníctvo) na podkladě posudku odvolací komise (§ 78), jímž je po stránce věcné vázáno. Ministerstvo (povereníctvo) je oprávněno přezkoumati posudek odvolací komise pouze po stránce formální, zejména zjistí, zda vyčerpává námitky odvolání a neodporuje obsahu spisů.

§ 78.
Odvolací komise.

(1) Odvolací komise jsou tříčlenné a jsou zřízeny při státních úřadech pro válečné poškozence. Jejími členy jsou: zástupce ministerstva sociální péče, zástupce ministerstva financí a zástupce poškozenců, na Slovensku zástupce povereníctva sociálnej starostlivosti, zástupce povereníctva financií a zástupce poškozenců. Předsedou je zástupce ministerstva sociální péče (povereníctva sociálnej starostlivosti). Komise podávají posudky podle § 77; rozhodují většinou hlasů s konečnou platností.

(2) Zástupce ministerstev (povereníctev) a jejich náhradníky jmenují příslušná ministerstva (povereníctva), zástupce a náhradníky poškozenců ministerstvo sociální péče (povereníctvo sociálnej starostlivosti) na návrh Družiny československých válečných poškozenců, Svazu osvobozených politických vězňů a Svazu národní revoluce, na Slovensku obdobné odbojové organisace.

(3) Jako referent bez práva hlasovacího působí při odvolací komisi úředník státního úřadu pro válečné poškozence a jako znalec lékař jmenovaný ministerstvem sociální péče (povereníctvem) v dohodě s ministerstvem zdravotnictví (povereníctvem).

(4) Jednání před odvolací komisí je neveřejné. Komise předvolá odvolatele k prohlídce nebo k účasti na jednání, je-li to podle jejího názoru nutné. V tom případě má odvolatel nárok na náhradu cestovních výloh.

(5) Nedostaví-li se odvolatel ani na druhou výzvu k prohlídce nařízené odvolací komisí nebo před odvolací komisi bez dostatečného ospravedlnění, má se za to, že odvolatel vzal odvolání zpět.

(6) Jednací řád pro odvolací komisi a náhrady členů, lékaře-znalce, referenta a zapisovatele stanoví ministerstvo sociální péče v dohodě s ministerstvem financí.

§ 79.
Náhrada cestovních výloh.

Poškozenec má nárok na náhradu nutných cestovních výloh, je-li obeslán státním úřadem pro válečné poškozence k úřednímu jednání ve věcech zaopatření, nebo byl-li poukázán k léčení, k lékařské prohlídce, na školení, do domova invalidů nebo do prothesových dílen. Podrobnosti určí ministerstvo sociální péče.

§ 80.
Meziministerská komise.

(1) Případy, o nichž rozhoduje ministerstvo sociální péče v dohodě s ministerstvem financí, se projednávají v meziministerské komisi, do které vysílá ministerstvo sociální péče dva zástupce, z nichž jeden je lékař, a ministerstvo financí jednoho zástupce.

(2) Ministerstvo sociální péče určí v dohodě s ministerstvem financí podrobnosti o jednání komise, jmenování členů a o jejich právech a povinnostech.

(3) Případy uvedené v odstavci 1, v nichž je příslušný státní úřad pro válečné poškozence v Bratislavě (§ 69), projednávají se v komisi složené obdobně podle odstavce 1 a její členy jmenují příslušná ministerstva v dohodě s příslušnými pověřenectvy.

VI. Sociální péče.

§ 81.
Podpůrná péče.

Státní úřad pro válečné poškozence může poskytovati poškozencům v případech nouze nebo naléhavé potřeby mimořádné podpory, zápůjčky nebo zálohy na zaopatřovací požitky. Směrnice k provedení tohoto ustanovení vydá ministerstvo sociální péče v dohodě s ministerstvem financí.

Fondy.

§ 82.

Fond, zřízený nařízením vlády republiky Československé ze dne 23. července 1919, č. 424 Sb., o zřízení a správě „Státního podpůrného fondu československých invalidů“, je určen k podpoře osob, majících domovské právo v některé obci v zemích České nebo Moravskoslezské, a spravuje jej a zastupuje ministr sociální péče.

§ 83.

(1) Při povereníctvu sociálnej starostlivosti se zřizuje „Státní podpůrný fond slovenských válečných a vojenských poškozenců“ (dále jen fond).

(2) Fond je právnickou osobou a spravuje jej povereník sociálnej starostlivosti.

(3) Jmění fondu tvoří majetek „Státního podpůrného fondu vojenských poškozenců“ zřízeného § 164 zákona ze dne 10. června 1943, č. 80 Sl.z., o úpravě některých právních poměrů souvisících s výkonem vojenské a jiné obdobné služby.

(4) Fond slouží k podpoře válečných a vojenských poškozenců, majících domovské právo v některé obci na Slovensku.

(5) Příjem fondu tvoří likvidační výtěžky pohledávek bývalé uherské krajinské komise pro podporování válkou poškozených, dary, odkazy, věnování, výnosy sbírek a loterií ve prospěch válečných poškozenců a dotace z veřejných prostředků.

(6) Podrobné předpisy o správě fondu a použití jeho prostředků určují stanovy, které vydá sbor pověřenců Slovenské národní rady.

VII. Existenční zabezpečení.

§ 84.

(1) Osoby, jimž se dostává zaopatřovacích požitků podle

1) tohoto zákona s výjimkou osob uvedených v § 7, odst. 1, písm. b), c) a d) a v § 9,
2) zákona č. 76/1922 Sb., ve znění zákonů jej měnících a doplňujících, jestliže porucha zdraví nebo smrt živitele nastala za okolností uvedených v § 3, a
3) zákona č. 83/1932 Sb., ve znění zákonů jej měnících a doplňujících,

mají za podmínek, jinak stejných a předepsaných pro všechny uchazeče, bez újmy přednostních práv účastníků národního odboje, přednost zejména:

a) při propůjčování velkoprodeje i maloprodeje tabáku a tabákových výrobků,
b) při udělování oprávnění k živnostem,
c) při přidělování nebo rozdělování zemědělského majetku, přidělování živnostenských podniků a jiného než zemědělského nemovitého majetku,
d) při propůjčování míst ve veřejných službách, při zaměstnávání v podnicích národních, pod národní správou, v podnicích právnických osob veřejného práva a v podnicích soukromých, zejména jde-li o místa, na kterých se mohou invalidé stejně dobře uplatniti jako osoby zdravé,
e) při přijímání poškozenců a jejich dětí do škol.

(2) Pokud jsou zvláštními předpisy upravena přednostní práva, lze uplatňovati přednostní práva podle odstavce 1 jen v rámci těchto zvláštních předpisů.

§ 85.

(1) Invalidé z okruhů osob uvedených v § 84, odst. 1, kteří nemohou vykonávati své zaměstnání v důsledku svého poškození, nebo váleční a vojenští invalidé, kteří nemohli se svému zaměstnání v důsledku nastoupení vojenské služby doučiti, po př. nabýti prakse, mohou býti, pokud toho jejich schopnosti dovolují, přeškoleni nebo doučeni v kursech. Vládním nařízením budou upraveny podrobnosti přeškolení nebo doučení v kursech a bude stanoveno, zda vůbec a za jakých podmínek úspěšné absolvování kursu nahradí výcvik a praktické zaměstnání, předepsané jako podmínka pro samostatný výkon živnosti živnostenským řádem a zákony a předpisy jej doplňujícími.

(2) Ministerstvo průmyslu nebo ministerstvo vnitřního obchodu může prominouti invalidům z okruhů osob, uvedených v § 84, odst. 1, podmínky předepsané pro nástup živností, nejde-li o živnosti uvedené v § 9, odst. 4 zákona ze dne 15. května 1946, č. 136 Sb., o umisťování a jiném zaopatření účastníků národního boje za osvobození.

§ 86.

Ustanoveními §§ 84 a 85 nejsou dotčeny zvláštní předpisy, jimiž se poskytují výhody, úlevy a přednostní práva účastníkům národního odboje.

VIII. Výhody při vstupném do kulturních podniků.

§ 87.

(1) Podnikatelé nebo pořadatelé divadel, filmových představení, koncertů, přednášek, sportovních a artistických podniků (varieté, kabaretů, cirkusových představení atd.), tanečních představení a výstav kulturního rázu jsou povinni poskytnouti těžkým invalidům z okruhů osob uvedených v § 84, kteří mají úřední průkazku, slevu vstupného ve výši 50 % normálního vstupného. Omezovati snížení vstupného na určité dny nebo určitá představení není přípustno. Sleva neplatí pro první provedení, ani pro zvláštní slavnostní představení.

(2) Sleva platí jen pro cenu jednotlivých vstupenek u pokladny podniku.

(3) Těžkými invalidy (odstavec 1) jsou invalidé, jejichž snížení výdělečné schopnosti, způsobené vadou, pro kterou byli uznáni invalidy, činí nejméně 45 %.

§ 88.

(1) Sleva vstupného (§ 87) se poskytuje jen na předložení úřední průkazky (§ 95, odst. 1).

(2) Potřebuje-li oprávněný podle úředního lékařského zjištění stálého doprovodu, obdrží i průvodce slevu vstupného. Nutnost stálého doprovodu musí býti v tomto případě zvláště v průkazce osvědčena.

§ 89.

Zneužití výhod podle §§ 87 a 88 má za následek odnětí nebo omezení průkazky (§ 95) bez újmy trestního stíhání.

IX. Výhody při dopravě a odbavování před úřady.

§ 90.

(1) Podniky pro veřejnou dopravu jsou povinny dopravovati invalidy z okruhů osob uvedených v § 84, jejichž výdělečná schopnost jest snížena nejméně o 65 % a kteří požívají pro tuto invaliditu zaopatření, na úřední průkazku zdarma:

a) při dopravě na drobných drahách a

b) při místní autobusové dopravě v obci.

(2) Ministr dopravy může jednotlivé trati z této povinnosti vyjmouti.

§ 91.

Bezplatná doprava podle § 90 platí u invalidů, jimž je třeba stálého doprovodu, také pro průvodce nebo psa-vůdce.

§ 92.

Podniky (§ 90), které nemají průměrně více než deset zaměstnanců, jsou osvobozeny od povinnosti bezplatné dopravy. V pochybnostech rozhoduje o tom ministr dopravy.

§ 93.

(1) Invalidé z okruhů osob uvedených v § 84, kteří pro poškození zdraví, pro něž požívají zaopatření, nutně potřebují při dopravě na železnicích místa k sedění, a všichni invalidé uvedení v § 90 mohou na státních i soukromých železnicích Československé republiky použíti druhé třídy vozové s jízdenkou třetí třídy.

(2) Těmto invalidům jest ve všech dopravních prostředcích přiděliti místo k sedění.

(3) Slepcům z okruhů osob uvedených v § 84 poskytují železnice v Československé republice 50 % slevu jízdného ve 3. třídě osobního vlaku a volnou jízdu pro průvodce, je-li prokázáno, že slepec potřebuje stálého doprovodu. Sleva se neposkytuje slepcům, kteří provozují obchod nebo živnost.

§ 94.

Invalidům z okruhů osob uvedených v § 84 se vydává, je-li to odůvodněno jejich poškozením, průkazka, která je opravňuje k tomu, aby při vyřizování svých osobních věcí měli před úřady při osobním jednání přednost. Tato průkazka platí i před soudy, pokud to dovolí povaha úřední věci.

§ 95.

(1) K dosažení výhod podle §§ 87 až 94 zavádí se jednotná úřední průkazka (průkazka na výhody pro invalidy).

(2) Ministr sociální péče se zmocňuje, aby určil vzor této průkazky. Průkazku vydává na žádost úřad poukazující zaopatřovací požitky.

(3) Průkazy o těžké invaliditě vydané podle dosavadních předpisů pozbývají platnosti koncem roku 1946.

X. Povinné přijímání těžkých invalidů do zaměstnání.

§ 96.

(1) Všichni zaměstnavatelé jsou povinni přijímati do zaměstnání na pracovních místech těžké invalidy (§ 87, odst. 3) z okruhů osob uvedených v § 84 za stejných podmínek platných pro ostatní zaměstnance téže kategorie a za podmínek stanovených v tomto zákonu, pokud tato místa nejsou obsazena vlastními invalidy dotyčných závodů. Těžcí invalidé z okruhů účastníků národního odboje mají přednost před ostatními těžkými invalidy.

(2) O výhody podle předcházejícího odstavce hlásí se uchazeči u okresního úřadu ochrany práce, příslušného podle jejich bydliště, pokud jde o zaměstnání v soukromých závodech a národních podnicích, jinak u příslušného ústředního úřadu.

§ 97.

Těžcí invalidé, u nichž snížení výdělečné schopnosti bude později stanoveno méně než 45 % nebo u nichž snížení výdělečné schopnosti již vůbec nebude uznáno, požívají ochrany podle části X. tohoto zákona ještě po dobu jednoho roku od právní moci nového rozhodnutí, jímž bylo jejich snížení výdělečné schopnosti stanoveno nižším stupněm.

§ 98.

Osoby uvedené v § 96 se mohou domáhati výhod podle tohoto zákona jen, pokud jinak mají jak potřebnou, tak i předepsanou odbornou způsobilost k výkonu příslušného druhu práce.

§ 99.

(1) Pracovní místa podle tohoto zákona jsou ta, na nichž jsou zaměstnávány osoby za mzdu nebo za plat. Za takové osoby se nepokládají mladiství až do 16 let věku, učňové, volontéři, praktikanti a zaměstnanci podobného druhu.

(2) Pracovní místa jsou také místa zaměstnanců ve veřejných službách. Zvláštní předpisy o obsazování těchto míst, zejména o předběžném vzdělání, pořadí a čekací době čekatelů a o povyšování, překládání a propouštění zůstávají tímto zákonem nedotčeny.

(3) Za pracovní místa se pokládají také místa domáckých dělníků, faktorů a domáckých živnostníků, kteří pracují převážně pro týž závod buď sami, nebo se svými rodinnými příslušníky nebo nejvýše s dvěma cizími pomocnými silami.

(4) Za pracovní místa se nepokládají místa, na nichž jsou zaměstnáváni

a) zákonní zástupci právnických osob nebo korporací veřejného a soukromého práva,

b) osoby, které nekonají práci ani pro výdělek, ani za účelem výcviku.

(5) Má-li jeden podnikatel více závodů, sčítají se pro výpočet podle § 100 pracovní místa v těchto závodech, jako by šlo o závod jeden, avšak jen tehdy, souvisí-li tyto závody místně a jsou-li téhož druhu, nebo doplňují-li se.

(6) Ustanovení, která se týkají soukromých závodů, platí i pro národní podniky.

§ 100.

(1) Počet těžkých invalidů, kteří musí býti v závodu zaměstnáni, se řídí počtem započitatelných pracovních míst (§ 99) v závodu. Závod jest povinen zaměstnati na prvních 20 pracovních míst (§ 99) aspoň jednoho a na každých dalších třicet pracovních míst nejméně jednoho dalšího těžkého invalidu (§ 96).

(2) Invalida se snížením výdělečné schopnosti aspoň 70 % započítává se závodu do počtu osob, které má podle odstavce 1 zaměstnati, za dva těžké invalidy.

§ 101.

Ministerstvo sociální péče může v dohodě s ministerstvem průmyslu, pokud jde o průmysl potravinářský v dohodě s ministerstvem výživy, po slyšení ústředí odborových organisací snížiti rozsah povinnosti podle §§ 96 a násl. buď všeobecně, nebo pro určité skupiny povolání nebo závodů, zejména u sezonních závodů nebo takových, v nichž počet zaměstnanců je značně proměnlivý, - u úřadů, jakož i u závodů, patřících právnickým osobám veřejného práva v dohodě s ministerstvy financí, vnitra a dalšími zúčastněnými ministerstvy - zejména může ze zvláštních důvodů ustanoviti buď všeobecně, nebo v jednotlivých případech, že nemají býti započítávána nebo že mají býti jen částečně započítávána pracovní místa obsazená přechodně, jakož i jednotlivé druhy míst domáckých dělníků, faktorů i domáckých živnostníků.

§ 102.

Zemské úřady ochrany práce mohou zprostiti jednotlivé soukromé závody buď úplně, nebo z části povinnosti podle §§ 96 a násl., je-li to žádoucí podle zvláštní povahy případu. Zproštění může býti vázáno na podmínky sloužící ochraně osob, na něž se vztahuje tento zákon.

§ 103.

Ministerstvo sociální péče stanoví po slyšení Ústřední rady odborů pracovní místa určitého druhu, na kterých musejí býti v prvé řadě zaměstnáváni těžcí invalidé, a to i pro závody, úřady a ústavy, na které se nevztahuje povinnost zaměstnávati invalidy podle § 100. Ministerstvo sociální péče zároveň stanoví postup, který jest při obsazování pracovních míst vyhrazených těžkým invalidům zachovati.

§ 104.

(1) Soukromému zaměstnavateli, který nesplnil svou povinnost podle § 96 do 3 měsíců od vyhlášení tohoto zákona, po př. do jednoho měsíce ode dne, kdy počet těžkých invalidů v závodu zaměstnaných klesl pod výměru uvedenou v § 100 tohoto zákona, může býti stanovena příslušným okresním úřadem ochrany práce přiměřená lhůta - nejméně 14 denní - k dodatečnému splnění s upozorněním, že po bezvýsledném uplynutí lhůty bude mu do závodu nuceně přidělen těžký invalida k zaměstnání.

(2) Nesplní-li soukromý zaměstnavatel ve lhůtě stanovené podle odstavce 1 svou povinnost podle § 96, bude mu přidělen do závodu těžký invalida s určením doby, od kdy ho musí zaměstnati. Pravoplatné opatření úřadu má účinnost pracovní smlouvy ujednané v dohodě s příslušnými orgány závodních zastupitelstev zaměstnanců mezi zaměstnavatelem a těžkým invalidou. Pokud obsah smlouvy není určen závodním, služebním či tarifním řádem nebo vyhláškou ministra sociální péče, stanoví jej úřad, který vydal výměr o přidělení podle platných předpisů o pracovním právu.

§ 105.

(1) Uvolní-li se v soukromém závodu pracovní místo, které je obsazeno těžkým invalidou nebo které má podle § 103 zůstati vyhrazeno pro těžkého invalidu, má to závod bez průtahu oznámiti příslušnému okresnímu úřadu ochrany práce.

(2) Uvolněná pracovní místa smějí býti teprve tehdy obsazena, jestliže příslušný okresní úřad ochrany práce nejmenoval soukromému zaměstnavateli do sedmi dnů po tom, co došlo oznámení závodu, vhodného invalidu, ledaže obsazení místa nemůže býti odloženo beze škody pro podnik. V takovém případě může zaměstnavatel místo obsaditi jen prozatímně do rozhodnutí příslušného úřadu, po př. do uplynutí sedmidenní lhůty.

§ 106.

(1) Soukromý zaměstnavatel je povinen úřadům ochrany práce oznámiti údaje, jichž je třeba k provádění tohoto zákona, a dáti možnost je přezkoumati.

(2) Při zaměstnávání těžkých invalidů má zaměstnavatel přihlédnouti k jejich zdravotnímu stavu a usnadniti podle možnosti vhodnými provozními zařízeními jejich trvalé zaměstnání.

§ 107.

Úřad, který je příslušný rozhodovati o zaopatřovacích požitcích těžkého invalidy z okruhů osob uvedených v § 84, může na návrh okresního úřadu ochrany práce odejmouti tomuto těžkému invalidovi na čas výhody poskytnuté ustanoveními o povinném přijímání do zaměstnání, jestliže těžký invalida odmítne nebo opustí bez závažného důvodu pracovní místo nebo vlastní vinou ztíží své umístění. Dobu odnětí jest v rozhodnutí stanoviti. Invalida má býti dříve slyšen.

§ 108.

(1) Příslušnými úřady, pokud není výslovně jinak stanoveno, jsou ve věcech upravených v §§ 96 až 107 okresní úřady ochrany práce.

(2) Místně příslušný je okresní úřad ochrany práce, v jehož obvodu má invalida své trvalé bydliště. Je-li závod, v němž je invalida zaměstnán nebo má býti zaměstnán, v obvodu jiného okresního úřadu ochrany práce, rozhodne ve věci tento úřad, vyžádaje si posudek úřadu, který je příslušný podle invalidova bydliště.

(3) Ministerstvo sociální péče dozírá na to, aby povinnosti podle §§ 96 a násl. byly plněny. U úřadů, jakož i u závodů patřících právnickým osobám veřejného práva dohlíží na plnění těchto povinností příslušný úřad v dohodě s ministerstvem sociální péče.

(4) Ustanovení §§ 96 a 106 jest prováděti tak, aby těžcí invalidé byli co největší měrou zachováni svému vyučenému nebo dřívějšímu povolání a aby se zabránilo nepoměrně silnému zatížení jednotlivých skupin povolání nebo jednotlivých podnikatelů.

XI. Ustanovení přechodná a závěrečná.

§ 109.

Na Slovensku vykonávají ministři působnost danou jim tímto zákonem v dohodě s příslušnými pověřenci.

§ 110.

(1) Veškeré úřady a obce jsou povinny spolupůsobiti při provádění tohoto zákona.

(2) Každý je povinen úřadům, pověřeným prováděti tento zákon, podávati potřebné zprávy.

(3) Výsledků šetření o hospodářských a osobních poměrech poškozenců smí býti použito jen k účelům provádění tohoto zákona.

§ 111.

(1) Kdo poruší povinnosti uložené v § 110, odst. 1 a 2 bude bez újmy soudního stíhání potrestán okresním národním výborem pokutou do výše 3 000 Kčs, v případě nedobytnosti náhradním trestem vězení až do 8 dnů.

(2) Soukromé zaměstnavatele nebo jejich zástupce, kteří jednají proti předpisům §§ 96 až 106 tohoto zákona nebo proti předpisům tento zákon provádějícím, trestají okresní národní výbory pokutou do 50 000 Kčs nebo vězením do šesti měsíců. Byla-li uložena pokuta, jest pro případ její nedobytnosti zároveň stanoviti náhradní trest vězení podle míry zavinění až do šesti měsíců. Tyto tresty mohou býti uloženy také zároveň, při čemž trest na svobodě spolu s náhradním trestem za nedobytnou pokutu nesmí přesahovati šest měsíců.

§ 112.

Požívání zaopatření podle tohoto zákona nemá následků spojených s chudinským zaopatřením.

§ 113.

Právní listiny a jiné písemnosti, jichž je třeba k uplatňování nároků podle tohoto zákona nebo k jeho provádění, jsou osvobozeny od kolků a poplatků, pokud slouží výhradně tomuto účelu.

§ 114.

Zaopatřovací požitky, vyplácené podle tohoto zákona, jsou osvobozeny od daně důchodové a daně ze mzdy.

§ 115.

Úprava požitků přiznaných podle předpisů dosud platných bude provedena z moci úřední.

§ 116.

(1) Ode dne, kdy tento zákon nabude účinnosti, nemá poškozenec nároku ani na vyživovací příspěvky, ani na jiné platy, které byly poskytovány z důvodu skutečností, tvořících podklad pro přiznání zaopatřovacích požitků podle tohoto zákona.

(2) Přiznané vyživovací příspěvky, jakož i platy uvedené v odstavci 1 se vyplácejí však jako záloha na zaopatřovací požitky podle tohoto zákona až do rozhodnutí o zaopatřovacích požitcích, nejdéle však jeden rok po propuštění invalidy z činné vojenské služby a u pozůstalých jeden rok od smrti nebo nezvěstnosti osoby, od níž je odvozován nárok na zaopatření; v obou případech však počíná tato lhůta nejdříve dnem, kdy tento zákon nabývá účinnosti. Takto vyplacené částky se zúčtují za stejnou dobu na přiznané zaopatřovací požitky. Přeplatky se nevymáhají.

(3) Zvýšení důchodu invalidů, kteří utrpěli poškození za okolností uvedených v § 2, odst. 1, písm. a) až c), jakož i pozůstalých po osobách, které zemřely za týchž okolností, bude provedeno s účinností od 1. ledna 1946.

§ 117.

(1) Všechny právní předpisy, které odporují ustanovením tohoto zákona, nebo se jím nahrazují, se zrušují, zejména: zákon z 8. dubna 1919, č. 199 Sb., o organisaci péče o válečné poškozence, vládní nařízení ze dne 17. října 1919, č. 561 Sb., o organisaci péče o válečné poškozence, vládní nařízení ze dne 15. července 1920, č. 436 Sb., o kapitalisaci důchodu invalidního na základě zákona o požitcích válečných poškozenců, vládní nařízení z 8. června 1922, č. 181 Sb., o lékařských prohlídkách válečných poškozenců, vládní nařízení ze dne 7. prosince 1922, č. 363 Sb., jímž se provádí zákon ze dne 25. ledna 1922, č. 39 Sb., vládní nařízení ze dne 3. června 1932, č. 87 Sb., o požitcích válečných poškozenců, vládní nařízení ze dne 3. července 1936, č. 192 Sb., jímž se mění a doplňují vládní nařízení č. 181/1922 Sb. a vládní nařízení č. 363/1922 Sb.

(2) Zrušuje se používatelnost vládního nařízení ze dne 8. září 1943, č. 247 Sb., o zaopatření válečných poškozenců, vládního nařízení ze dne 23. října 1941, č. 432 Sb., o vstupném pro těžké válečné poškozence do kulturních podniků, ve znění vládního nařízení ze dne 1. února 1943, č. 49 Sb., používatelnost vládního nařízení ze dne 18. května 1944, č. 121 Sb., o výhodách pro válečné invalidy ve veřejné osobní dopravě, o přednostním odbavování vojenských invalidů před úřady, jakož i o zavedení průkazu pro těžké válečné poškozence, a používatelnost čl. I nařízení ministra hospodářství a práce ze dne 26. září 1944, č. 222 Sb., o zjednodušení vojenského zaopatření.

(3) Zrušuje se používatelnost právních předpisů německého státu o zaopatření a péči o oběti války, jejichž platnost byla v době nesvobody rozšířena na zemi Českou a zemi Moravskoslezskou nebo některou část těchto zemí.

(4) Dále se zrušují ustanovení §§ 127 až 181, § 182, odst. 1, § 183, § 184, odst. 1 až 3, § 187 a § 188, odst. 3 zákona č. 80/1943 Sl. z. a ustanovení §§ 28 až 40 zákona ze dne 25. listopadu 1943, č. 160 Sl.z., o opatřeních po nepřátelských bojových činech a náhradě škod těmito činy způsobených a o doplnění právních předpisů o civilní protiletecké ochraně.

§ 118.
Úhrada nákladů.

Vláda se zmocňuje, aby úhradu vyšších výdajů spojených s prováděním tohoto zákona v roce 1946, pokud nebudou uhrazeny v rozpočtu ministerstva sociální péče, zajistila v rámci celkového státního rozpočtu na rok 1946.

§ 119.

Tento zákon nabývá účinnosti 1. ledna 1946. Provede jej ministr sociální péče v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Dr. Beneš v. r.

Gottwald v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.